

Důvodová zpráva

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

V současné době je směrnice Rady ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy (dále jen „směrnice 90/314“) transponována v zákoně č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 159/1999 Sb.“) a v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Zákon č. 159/1999 Sb. stanoví nejen povinnosti podnikatelů (cestovních kanceláří a cestovních agentur) ve vztahu k zákazníkovi (kterým může být jak fyzická, tak právnická osoba), ale i veřejnoprávní podmínky provozování cestovní kanceláře a cestovní agentury. Soukromoprávní úprava obsažená v občanském zákoníku transponuje část směrnice týkající se formy a náležitostí smlouvy o zájezdu, odpovědnosti pořadatele, vč. odpovědnosti za nesprávné plnění služeb obsažených v zájezdu, odpovědnosti za škody, které vzniknou spotřebiteli z neplnění nebo nesprávného plnění smlouvy a povinnost předložit doklad o zajištění pořadatele pro případ úpadku. Vazbu na transpozici směrnice mají i ustanovení zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Tento předpis stanoví, co je obsahem činnosti cestovní kanceláře, jakožto živnosti koncesované, jejíž získání je podmíněno splněním podmínky odborné způsobilosti a podmínky zajištění v souladu se zákonem č. 159/1999 Sb.

Dne 14. 12. 2015 byla publikována v Úředním věstníku EU směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu o souborných službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (dále jen „směrnice“). Tato směrnice nahrazuje směrnici 90/314. Lhůta pro transpozici je stanovena do 1. 1. 2018¹. Národní transpoziční předpis je použitelný od 1. 7. 2018.

Nová směrnice, která je na rozdíl od směrnice 90/314 v tzv. plné harmonizaci, vyžaduje změny v několika právních předpisech – zákoně č. 159/1999 Sb., občanském zákoníku,

---

¹ Čl. 28 odst. 1 směrnice 2302/2015: „Členské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 1. ledna 2018“.

živnostenském zákoně, zákoně č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 211/2000 Sb.“). Požadavek plné harmonizace, až na výjimky, nedává ČR možnost odchýlit se od ustanovení směrnice, tudíž směrnice musí být zcela transponována do právního řádu ČR předkládaným zákonem.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaný zákon je nezbytný k zajištění řádné a včasné transpozice směrnice. Hlavní principy navrhované právní úpravy, vzhledem k transpoziční povaze návrhu, korespondují se směrnicí.

Obecným cílem návrhu tak je přispět k lepšímu fungování národního trhu a vnitřního trhu EU v odvětví služeb cestovního ruchu a dosáhnout vysoké úrovně ochrany spotřebitele v tomto odvětví.

Mezi hlavní důvody, které vedly k přijetí směrnice, patří potřeba modernizovat právní úpravu prodeje souborných služeb, která byla přijata v r. 1990. Vzhledem k sílící tendenci nakupovat cestovní služby po internetu je oblast působnosti směrnice 90/314 poněkud nejasná a zastaralá. Mnohá z ustanovení směrnice 90/314 byla natolik nejasná, že si vyžádala interpretaci soudů (vč. Soudního dvora EU). Na národní úrovni byl pak zákon č. 159/1999 Sb., předmětem několika novel a výkladových stanovisek. Nejasná a zastaralá ustanovení v kontextu vnitřního trhu EU způsobila, že si podniky v rámci trhu již nekonkurují stejným způsobem a při snaze rozšířit své působení za hranice naráží na překážky. Zastaralost oblasti působnosti směrnice 90/314 měla za následek nedostatečnou ochranu spotřebitelů, kteří často nakupují nechráněné cesty a přitom se mylně domnívají, že chráněné jsou.

Změna zákona č. 159/1999 Sb., který je předpisem veřejnoprávní povahy, upraví v návaznosti na směrnici předmluvní informační povinnosti, definice včetně vymezení pojmu spojených služeb cestovního ruchu, formy zajištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, podmínky získání souhlasného stanoviska Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen „Ministerstvo pro místní rozvoj“ anebo „ministerstvo“) k žádosti o udělení koncese na provozování cestovní kanceláře, rozšíření informačních povinností pro cestovní kanceláře a cestovní agentury včetně povinností pro cestovní kanceláře zprostředkávající spojené cestovní služby, vymezení podmínek podnikání v rámci zprostředkování prodeje zájezdů cestovními kanceláři usazenými mimo Evropský hospodářský prostor, definování povinností pro zprostředkovatele spojených cestovních služeb, upřesnění dozoru nad dodržováním zákona včetně určení kontaktního místa pro spolupráci správních orgánů členských států EU, rozšíření přestupků pro právnické a podnikající fyzické osoby vč. sankcí za jejich nedodržení. Přijetí sankcí předpokládá čl. 25 směrnice.

Do zákona je rovněž vložena zcela nová část (hlava III) týkající se obsahu a výkonu činnosti garančního fondu cestovních kanceláří. Tyto činnosti bude zajišťovat SFRB založený podle zákona č. 211/2000 Sb.

Změna občanského zákoníku, v návaznosti na směrnici upraví náležitosti smlouvy o zájezdu, resp. potvrzení o zájezdu, odpovědnost pořadatele za nesprávné plnění smlouvy, storno podmínky, pomoc v nouzi, podmínky odstoupení od smlouvy, odpovědnost pořadatele, vady zájezdu, výši náhrady škody a slevy atd.

Změna živnostenského zákona reflektuje změnu, resp. rozdělení předmětu koncese Provozování cestovní kanceláře na dvě části: pořádání zájezdů a zprostředkování spojených cestovních služeb. Součástí změny živnostenského zákona jsou přechodná ustanovení, která zajišťují přechod podnikatelů podnikajících v koncesované živnosti Provozování cestovní kanceláře a v živnosti volné Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona do nového právního režimu po účinnosti předkládaného zákona.

Změnou zákona č. 211/2000 Sb., dojde, v souladu s posláním fondu k začlenění garančního fondu cestovních kanceláří, jakožto účelového sdružení finančních prostředků, do správy Státního fondu rozvoje bydlení (dále jen „SFRB“).

Na rovnost mužů a žen nemá platná právní úprava přímé ani zprostředkované dopady, nevede k diskriminaci pohlaví, nerozlišuje ani nezvýhodňuje jedno z nich, nestanovuje pro ně odlišné podmínky a rovněž ve vztahu k zákazu diskriminace z jakéhokoli jiného důvodu nemá dopad. Cestovní kanceláře i cestovní agentury jsou v současné době ve vztahu k zákazu diskriminace vázány zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Nezbytnost přijetí navrhované právní úpravy vychází především z povinnosti ČR jako členského státu EU řádně a včas splnit povinnost vyplývající pro členský stát z práva EU. Publikaci návrhu směrnice předcházela zevrubná konzultační proces, kterého se zúčastnily státní orgány všech členských států a zástupci podnikatelských i spotřebitelských spolků. Komise zkoumala nejen aplikaci směrnice 90/314, ale konzultovány² byly i různé návrhy, kterými by bylo možno nedostatky směrnice 90/314 překlenout.

---

² Veřejné konzultace 2007 a 2009 – EK uspořádala dvě veřejné konzultace, které se cíleně tázaly na přesně vymezené právní otázky k revizi směrnice. V roce 2007 se konala první revizní veřejná konzultace. Podkladem pro konzultaci byl Pracovní dokument Evropské komise. Tento dokument vymezuje hlavní právní problémy směrnice. Této konzultace se zúčastnili podnikatelé, spotřebitelské organizace a členské státy. Veřejná konzultace byla zaměřena na vymezení hlavních problémů směrnice 90/314/EHS. Další veřejná konzultace k revizi směrnice se uskutečnila na přelomu let 2009/2010. Předmětem této konzultace bylo zaměření se na možné způsoby řešení zjištěných problémů na základě konzultace z roku 2007, zjištění dopadů různých

Mezi nedostatky stávající právní úpravy a její aplikace patří zejména:

- a) Nejednoznačné definice – např. zájezd, počátek zájezdu, repatriace.
- b) Otázka působnosti – vztah ke služebním cestám - dle názoru podnikatelských spolků je přísná právní úprava vztahující se na koupi zájezdu spotřebitelem a vztahující se na služební cesty nepřiměřeně přísná.
- c) Neexistence výslovných ustanovení upravujících práva spotřebitele v případech mimořádných a nevyhnutelných okolností, kdy a za jakých okolností lze odstoupit od smlouvy.
- d) Vágnost některých ustanovení – např. o pomoci v nouzi – bez rámcového popisu, co se považuje za povinnost poradatele k poskytnutí pomoci, byli podnikatelé vystavováni právní nejistotě.
- e) Nejasná ustanovení týkající se povinnosti cestovních kanceláří v případech, kdy nevyhnutelné a mimořádné okolnosti způsobí uvíznutí cestujících v destinaci. Nejasnost měla za následek, že podnikatelé neměli žádnou jistotu, jak dlouho v a v jaké výši nesou náklady na pokračování zájezdu.

Jak je uvedeno výše, hlavním cílem pro přijetí nové právní úpravy je zejména splnění transpoziční povinnosti. Mezi další cíle patří vyšší ochrana spotřebitele, snaha o zkvalitnění podnikatelského prostředí a snaha o nastavení rovnějších podmínek pro podnikání tak, aby se zvýšila konkurenceschopnost národních cestovních kanceláří.

Přijetí navrhované právní úpravy navazuje na jeden z úkolů uvedených v materiálu „Priority spotřebitelské politiky 2015 – 2020“, který byl schválen usnesením vlády č. 5 ze dne 7. ledna 2015.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaný zákon je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Navrhovaný zákon respektuje právo na podnikání zaručené Listinou základních práv a svobod (usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky). Navržená úprava nevylučuje v souladu s článkem 26 Listiny základních práv a svobod nikoho z možnosti vykonávat živnost provozování cestovní kanceláře (podnikat), z pohledu odborné způsobilosti jako podmínky pro výkon této činnosti. Návrh zákona stanoví podmínky pro provozování cestovní kanceláře, které respektují základní práva a svobody všech zúčastněných stran a zároveň vytváří předpoklady a respektují rovný přístup pro všechny strany (článek 1 Listiny základních práv a svobod).

---

legislativních řešení na podnikatele a spotřebitele. Publikováno bylo pět dotazníků, přičemž některé otázky byly společné a některé cílily na určitou skupinu respondentů.

Navrhovaný zákon je v souladu s nálezy Ústavního soudu ČR sp. zn.: III. ÚS 1996/13 a sp. zn. IV. ÚS 2370/15, podle kterých zákazník má obdržet plnou náhradu za zájezd, který se neuskutečnil, případně částečnou náhradu za zájezd, který se uskutečnil pouze zčásti.

Navrhovaný zákon zaručuje zákazníkovi cestovní kanceláře návratnost všech vložených finančních prostředků a to v intencích nové směrnice.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie a judikaturou soudních orgánů Evropské unie

Navrhovaný zákon je, jak zmíněno výše, návrhem transpozičního předpisu ke směrnici č. 2302/2015. Směrnice se vztahuje na prodej souborných služeb a spojených cestovních služeb. Přičemž stanoví, které informace mají být uvedeny v nabídkových materiálech – tj. předšmluvní informace, náležitosti smlouvy, odpovědnost obchodníků ve vztahu k poskytování souborných služeb a spojených cestovních služeb a k ochraně pro případ úpadku pořadatele nebo prodejce.

Směrnice stanoví, že pořadatelé souborných služeb a zprostředkovatelé spojených cestovních služeb, mají být zajištěni pro případ úpadku tak, aby zákazník v případě, že mu služby nejsou poskytnuty v důsledku úpadku, měl záruku repatriace (je-li doprava součástí souborných služeb či spojených cestovních služeb) a náhrady vložených finančních prostředků. Návrh zákona respektuje toto rozlišení. Při zachování srozumitelnosti a jasnosti se forma záruky, která je popsána pro pořadatele souborných služeb, použije obdobně i na zprostředkovatele spojených cestovních služeb. S tím rozdílem, že podnikatel, který bude mít v úmyslu zprostředkovávat prodej spojených cestovních služeb (dále také „SCS“), bude povinen závazným způsobem v rámci řízení o koncesi, či o změně koncese, uvést, jaký bude jeho budoucí platební vztah se zákazníky.

Směrnice upravuje specifickým způsobem, podrobně uvedeným v přílohách, povinnost poskytnutí informace o charakteru a právní povaze nabízených služeb. Povinnost uvádět informace v nabídkových materiálech (vč. jejich internetových forem) je uvedena v návrhu zákona.

Směrnice rozlišuje stupeň ochrany zákazníka s ohledem na nakupovaný produkt. Vyšší ochrana je směrnicí upravena pro prodej zájezdů; jiná míra ochrany je nastavena pro prodej společných cestovních služeb (zprostředkovatel spojených cestovních služeb bude povinen opatřit si zajištění pro případ úpadku). Na rozdíl od zajištění pořadatelů souborných služeb, u zprostředkovatelů SCS se má zajištění vztahovat pouze na částky, které od zákazníka obdrží (tj. nikoliv na částky, které zákazník zaplatí poskytovateli služby). Navrhovaný zákon toto rozlišení respektuje. Novela občanského zákoníku se spojených cestovních služeb netýká.

Jelikož součástí souborných služeb a spojených cestovních služeb jsou, jak sám název uvádí, „cestovní služby“ uplatní se mezinárodní právo, které upravuje odpovědnost za škodu

způsobenou cestujícím v různých modech dopravy. Směrnice sama na tyto mezinárodní předpisy odkazuje v článku 14 odst. 5. Přednostně se uplatní příslušné právní předpisy EU o právech cestujících a odpovědnosti dopravce před příp. národní úpravou. Dále se uplatní i předpisy EU o právu rozhodném pro závazkové smluvní vztahy Nařízení Evropského parlamentu a rady 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (nařízení Brusel I bis).

Problematika zájezdů není komplexně na mezinárodní úrovni řešena. Dle dostupných informací je právní úprava obdobná té, která je upravena ve směrnici, nyní diskutována v rámci UNWTO.

Návrh zákona plně respektuje související rozsudky Soudního dvora EU. Konkrétně se řešené problematiky týkají:

- C-191/15 Verein für Konsumenteninformation (rozsudek třetího senátu ze dne 28. července 2016, GA Saugmandsgaard Øe),
- Rozsudek ESD *Simone Leitner*, C-168/00, EU:C:2002:163
- Rozsudek ESD *Dillenkofer*, ve spojené věci C-178/94, C-179/94, C-188/94, C-189/94 a C-190/94, EU:C:1996:375
- C-168/15 Tomášová (rozsudek prvního senátu ze dne 28. července 2016, GA Wahl)
- Rozsudek ESD *CHS Tour Services GmbH v. Team4 Travel GmbH*, C-435/11, EU:C:2013:574
- Rozsudek ESD *Club-Tour*, C-400/00, EU:C:2002:272
- Rozsudek ESD *Finanzamt Düsseldorf-Mitte v. Ibero Tours GmbH*, C-300/12, EU:C:2014:8.
- Rozsudek ESD *AFS Intercultural Programs Finland ry*, C-237/97, EU:C:1999:69
- Rozsudek ESD *Pammer*, C-585/08, EU:C:2010:740.
- Rozsudek ESD *Walter Rechberger*, C-140/97, EU:C:1999:306.
- Rozsudek ESD *easyCar (UK) Ltd v. Office of Fair Trading*, C-336/03, EU:C:2005:150
- Rozsudek ESD *Walz*, C-63/09, EU:C:2010:251
- Rozsudek ESD *Blödel Pawlik*, C-134/11, EU:C:2012:98,

Vymezení vztahu návrhu zákona k dalším předpisům práva EU:

▪ Smlouva o fungování Evropské unie

K problematice řešené v návrhu zákona se vztahují především články 114, 49, 56 a 57.

Věcné řešení uvedené v návrhu zákona předpokládá zajištění požadavků stanovených výše uvedenými články Smlouvy o fungování EU tak, aby nedocházelo k neoprávněnému omezení práva usazování, stejně tak jako k omezení práva při zřizování zastoupení, poboček a dceřiných společností a také zákazu volného pohybu služeb.

- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu**, která v odůvodnění, bod č. 56, uvádí:
„Podle judikatury Soudního dvora představují veřejné zdraví, **ochrana spotřebitele**, zdraví zvířat a ochrana městského prostředí **naléhavé důvody obecného zájmu**. **Tyto naléhavé důvody mohou ospravedlnit použití povolovacích režimů a jiných omezení**. Avšak žádný takový povolovací režim či omezení by neměly diskriminovat na základě státní příslušnosti. Rovněž by měly vždy být respektovány zásady nezbytnosti a přiměřenosti.“

Navrhovaný zákon v souladu s požadavky čl. 9 a 10 uvedené směrnice nediskriminuje poskytovatele. Povolovací režim ve formě koncesované živnosti, který platí od r. 1999, odpovídá naléhavému důvodu obecného zájmu, kterým je ochrana spotřebitele (resp. všech osob v souladu s požadavky směrnice) tak, jak je požadován směrnicí EU č. 2302/2015. Není sporu o tom, že ochrana spotřebitele v souvislosti s nákupem zájezdu a spojených cestovních služeb je nezbytná. Pokud jde o ochranu cestujících nakupujících spojené cestovní služby, lze na důkaz opodstatněnosti odkázat nejen na směrnici samotnou ale i na rozsáhlou studii Evropského parlamentu o škodách způsobených spotřebiteli při nákupu tzv. dynamických balíčků.

Věcné řešení uvedené v návrhu zákona počítá s plným zohledněním kritérií, jak jsou uvedena v čl. 10 výše uvedené směrnice a zpřesněna v podmínkách pro udělení povolení. Kritéria, na kterých je navržený povolovací režim založen, jsou nediskriminační, neboť umožňují rovný přístup k výkonu činnosti provozování cestovní kanceláře pro všechny subjekty. Navržená kritéria lze definovat jako jasná a jednoznačná, objektivní, předem zveřejněná a přístupná tak, že při jejich aplikaci je vyloučeno uplatnění diskreční pravomoci příslušných orgánů svévolným způsobem.

Zapojení do systému pro výměnu informací o vnitřním trhu (dále jen „IMI“) v rámci správní spolupráce s kompetentními orgány ostatních členských států bude zajištěno.

Návrh zákona počítá se zohledněním požadavků uvedených v čl. 16 a násl. směrnice. Zákon především respektuje právo poskytovatelů poskytnout služby v jiném členském státě, než je stát, v němž jsou usazeni. V souladu s odst. 1 třetím pododstavcem zejména není v návrhu zákona přístup k činnosti poskytování služeb nebo její výkon podmíněn na území ČR žádnými požadavky, které by nedodržovaly zásady nepřípustnosti diskriminace, nezbytnosti, přiměřenosti.

V návaznosti na čl. 17 až 19 směrnice návrh zákona počítá se zavedením povinného zajištění pro případ úpadku, a to formou povinného pojištění nebo bankovní záruky. Navržené řešení je přiměřené a nejde nad rámec povinností uložených směrnicí. S povinností zajištění jsou podnikatelé obeznámeni již od počátku platnosti zákona – tj. od r. 1999.

- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES, a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, která v odůvodnění, bod č. 56, uvádí:**

Vztah k této směrnici, resp. k národní transpoziční úpravě, řeší článek 27 Směrnice EU č. 2302/2015. Uvedený článek je promítnut do návrhu zákona, kterým se mění občanský zákoník.

- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách)**

Návrh zákona se směrnice týká pouze nepřímo. Zákon neimplementuje směrnici. Pouze v obecné rovině lze uvést, že i nekalé obchodní praktiky cestovních kanceláří budou

postihovány v souladu s předpisy, které implementují směrnici (zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů).

- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů**

Návrh zákona není v rozporu s požadavky uvedené směrnice a nepovede k narušení základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí, v souvislosti se zpracováváním osobních údajů, a to především v souvislosti s navrhovaným vytvořením seznamu osob s odbornou způsobilostí. Při zpracování osobních údajů fyzických osob podnikatelů, stejně jakož i ostatních fyzických osob působících v právnických osobách, bude postupováno v souladu se zákonem. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací**

Požadavky na odbornou způsobilost provozovatelů cestovních kanceláří považujeme za souladné s podmínkami uvedenými v čl. 59 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací.

Směrnice uvádí, že požadavky nesmí být přímo ani nepřímo diskriminační na základě státní příslušnosti nebo bydliště; musejí být opodstatněné naléhavým důvodem obecného zájmu a musejí být vhodné pro bezpečné dosažení sledovaného cíle a nesmějí překračovat rámec toho, co je pro dosažení daného cíle nezbytné.

Požadavky tohoto zákona nelze označit za diskriminační na základě státní příslušnosti či bydliště. Každý si může nechat uznat odbornou kvalifikace pro činnost provozovatele cestovní kanceláře.

Naléhavým důvodem obecného zájmu je v tomto případě v souladu se směrnicí ochrana spotřebitele. Zájezd je z hlediska socioekonomického významným faktorem ovlivňujícím život průměrného spotřebitele. Nejenže na pořízení zájezdu průměrný spotřebitel vynaloží významnou část ze svého rozpočtu, zájezd a cestování jsou významné z hlediska dopadu na život jednotlivce. S dovolenou průměrný spotřebitel spojuje regeneraci sil nutných ke kvalitnímu životu a vzdělávání i vzdělání.

Tento návrh zákona je jedním z úkolů vyplývajících z dokumentu Priority spotřebitelské politiky 2015 – 2020, který byl schválen usnesením vlády č. 5 ze dne 7. ledna 2015.

Návrh, v souladu se směrnicí, předpokládá také umožnění a usnadnění dočasného nebo příležitostného výkonu činnosti a neklade mu žádné překážky.

- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (nařízení Brusel I bis)**

Nařízení Brusel I bis zpřesňuje dílčí otázky, na které narazila aplikační praxe během používání předchozího nařízení (Nařízení EU 44/2001) a opravuje některé nepřesnosti. Nařízení Brusel I a nařízení Brusel I bis stanovují pravidla soudní příslušnosti v oblasti obchodních a občanských věcí. Nařízení Brusel I bis stanoví pravidla příslušnosti soudu k projednání a rozhodnutí sporu s mezinárodním prvkem. Základní pravidlo pro určení soudní příslušnosti podle nařízení Brusel I bis je příslušnost podle členského státu bydliště žalovaného. Například podle obecného pravidla příslušnosti by zákazník, který nebyl

spokojen s kvalitou ubytování v Paříži, poté, co uzavřel smlouvu o ubytování s francouzským ubytovatelem, mohl podat žalobu na ubytovatele ve Francii. Pokud by českému hotelu dlužila za poskytnuté služby německá cestovní kancelář, byl by k podání žaloby podle obecného pravidla příslušný německý soud tj. soud členského státu sídla žalované cestovní kanceláře.

▪ **Nařízení Evropského parlamentu a Rady 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (ŘÍM I)**

Nařízení Řím I představuje základní unijní předpis upravující režim určení použitelného práva u smluvních závazků v případě kolize právních řádů. Nařízení Řím I nahradilo tzv. Římskou úmluvu a použije se na smlouvy uzavřené od 17. prosince 2009 dále. Nařízení Řím I se použije na kolizní situace v oblasti smluvních závazkových vztahů podle občanského či obchodního práva, ale z takto široce vymezené působnosti vypočítává výjimky. Základním pravidlem nařízení Řím I je, že smlouva se řídí právem, které si strany zvolí. Strany si mohou zvolit právo rozhodné pro celou smlouvu nebo pouze pro její část. Pokud všechny strany souhlasí, může se rozhodné právo kdykoli změnit. Nařízení Řím I mimo jiné také stanoví pravidla pro některé specifické typy smluv jako například pro spotřebitelské smlouvy, smlouvy o přepravě věcí nebo cestujících a pojistné smlouvy.

▪ **Nařízení Evropského parlamentu a Rady 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (ŘÍM II)**

Nařízení Řím II se vztahuje na mimosmluvní závazkové vztahy občanského a obchodního práva v případě kolize právních řádů. Použije se na skutečnosti, ke kterým došlo od 11. ledna 2009 a vedly ke vzniku škody. Toto nařízení se použije ve všech státech EU s výjimkou Dánska. Mimosmluvními závazkovými vztahy jsou podle nařízení Řím II především tzv. civilní delikty. U nekalé soutěže a jednání omezujícího volnou hospodářskou soutěž je rozhodným právem pro mimosmluvní závazky, které vznikají z jednání z nekalé soutěže, právo země, ve které dochází nebo pravděpodobně dojde k narušení soutěžních vztahů nebo společných zájmů spotřebitelů.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Jak bylo zmíněno výše, návrh počítá se zohledněním mezinárodního práva. Část zákona, kterou se mění občanský zákoník, v intencích směrnice uvádí mezinárodní smlouvy, které se zohlední při posuzování odpovědnosti cestovní kanceláře.

Cestovní kancelář nese odpovědnost za neposkytnutí nebo nesprávné poskytnutí cestovních služeb zahrnutých ve smlouvě o souborných službách pro cesty. Cestovní kancelář, jakožto pořadatel, bude mít možnost odvolat se na omezení odpovědnosti poskytovatelů služeb podle mezinárodních úmluv, jako je Montrealská úmluva o sjednocení některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu z roku 1999, Úmluva o mezinárodní železniční přepravě z roku 1980 (COTIF) a Athénská úmluva o přepravě cestujících a jejich zavazadel po moři z roku 1974.

Navrhovaný zákon není v rozporu s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva, s mezinárodními smlouvami, včetně mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, zvláště pak s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a jejími protokoly, jakož i s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva.

Na základě tohoto zákona budou ukládány dostatečně předvídatelné sankce vynucující žádoucí chování provozovatelů cestovních kanceláří a poskytovatelů spojených cestovních služeb. Výše těchto sankcí je srovnatelná s obdobnými právními úpravami. Tyto sankce budou ukládány a vymáhány standardním způsobem prostřednictvím procesu, který zajišťuje všechna práva vyplývající z Úmluvy. Právo na spravedlivé řízení je korunováno systémem správního soudnictví, neboť všem osobám pravomocně uznaným vinnými z přestupku se umožňuje podat ke správnímu soudu žalobu proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu.

Návrh není v rozporu se závazky, vyplývajícími pro Českou republiku z členství v Evropské unii, zejména s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

7. Přepokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny a dopady na životní prostředí

Dopady na veřejné rozpočty

V roce 2014 proběhlo šetření mezi subjekty v cestovním ruchu (CK a CA). Celkový přiznaný objem ročních tržeb z cestovního ruchu činil 38 mld. Kč (za 86 % dotazovaných), lze tedy odhadnout celkový objem tržeb trhu na 44,7 mld. Kč (bližší informace viz RIA analýza).

Celkový obrat CK/CA přispívá národnímu hospodářství produkční hodnotou přes 50 mld. Kč ročně, jejich přidaná hodnota činí cca 5 mld. Kč ročně, hrubý provozní zisk 2 mld. Kč ročně a počet zaměstnaných osob v odvětví 22 700 osob.

Náklady na vytvoření kontaktního místa podle čl. 18 směrnice budou hrazeny z rozpočtových prostředků Ministerstva pro místní rozvoj. Návrh novely nebude klást dodatečné nároky na veřejné rozpočty. Novou agendu správy a administrace této evidence, zvýšené nároky na výkon státní kontroly budou zajišťovat 2 noví státní zaměstnanci. Roční náklady na jednoho zaměstnance jsou kalkulovány v úrovni 750 000 Kč/rok v letošních relacích. Náklady na platy nových státních zaměstnanců, budou řešeny navýšením systemizace následující rok po nabytí účinnosti zákona. Náklady na vytvoření databázového systému budou řešeny v rámci rozpočtu Ministerstva pro místní rozvoj bez nároku na jeho dodatečné navýšení.

Dopady na podnikatelské prostředí

Spravedlivější podmínky podnikání na trhu – díky regulaci spojených cestovních služeb (SCS), budou podnikatelé, kteří se dosud vyhýbali regulaci, nuceni nést náklady spojené s informační povinností a povinností zajištění záruky pro případ úpadku.

Zvýšení důvěry spotřebitelů – díky jasnějším pravidlům, především pak informační povinnosti o charakteru a právní povaze nakupovaných služeb, lze očekávat, že se zvýší zájem spotřebitelů o nákupy cestovních služeb, které jsou kombinovány jakožto zájezd či SCS.

Pro přesný odhad velikosti trhu spojených cestovních služeb neexistují přesné statistiky o počtu cestujících, podílu SCS na obratu zprostředkovatelů a poskytovatelů či vůbec o počtu poskytovatelů. Z analýzy dílčích statistických údajů a rámcového průzkumu trhu vyplývá, že se roční tržby za poskytování SCS pohybují mezi 3,5-5,5 mld. Kč (detailní propočty viz Závěrečná zpráva RIA). Dojde ke zvýšení nákladů spojených s řízením o koncesi a uzavřením povinného pojištění či sjednáním bankovní záruky. Dále dojde ke zvýšení nákladů podnikatelů provozujících cestovní kanceláře o roční poplatek do garančního fondu cestovních kanceláří. Pro nové subjekty vstupující do podnikání, které nesplňují nově stanovené požadavky na odbornou způsobilost, se náklady rozšíří také o případné poplatky za úhradu přípravných kurzů a zkoušek v systému profesních kvalifikací. Navrhovaný zákon nepředstavuje žádné přímé ani zprostředkované sociální dopady včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny. Zároveň nebyly identifikovány žádné dopady na životní prostředí.

Kalkulace předpokládaných nákladů spojených se správou garančního fondu:

pracovní pozice:	účetní
titul nákladu	Kč / měsíc
základní plat	30 000
odměny	4 000
SP+ZP+ZÚP 34,42 %	11 703
FKSP 2 %	680
stravné 40 Kč/1 strav.	750
mezisoučet I (osobní náklady)	47 133
kancelářské potřeby, ostatní materiál	900
mezisoučet II (materiál)	900
IT služby (HW, SW)	1 000
telefon, spoje, poštovné	1 150
nájem, služby, energie	3 200
vzdělávání/ školení	500
mezisoučet III (služby)	5 850
Správní režie 10 %	5 388

Celkové měsíční výdaje	59 271 Kč
Celkové roční výdaje	711 253 Kč

Měsíční fond čisté pracovní doby	150 hodin
Měsíční sazba Kč/měs.	59 271
Hodinová sazba Kč/hod.	395

Dle předpokládaného rozsahu činností SFRB spojených se správou garančního fondu lze odhadnout, že pro jejich zajištění by měla postačovat jedna účetní, což znamená roční náklad 711 tis. Kč (více informací viz RIA analýza).

Zvolená varianta řešení (zajištění cestovních kanceláří pojištěním či bankovní zárukou + garanční fond) nepředpokládá přímý finanční dopad na státní rozpočet. Očekávaným nákladem je personální zajištění činnosti jedné účetní garančního fondu, což nebude klást dodatečné nároky na státní rozpočet. V souvislosti s návrhem na zajištění garančního fondu nebude požadováno navýšení počtu systematizovaných míst ministerstva.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení k ochraně soukromí a osobních údajů

Zpracování osobních údajů podnikatelů – provozovatelů cestovních kanceláří a vedení jejich úplného seznamu, bude v souladu s obecnými zásadami ochrany osobních údajů.

Doba uchování osobních údajů se bude řídit platnými ustanoveními zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a rozhodnutím ministryně pro místní rozvoj č. 38/2017, o vydání Spisového řádu.

Každý subjekt, který by zjistil nebo se domníval, že zpracování jeho osobních údajů je prováděno v rozporu s ochranou soukromého nebo osobního života nebo v rozporu se zákonem, zejména by zjistil, že jeho údaje jsou s ohledem na jejich zpracování nepřesné, bude moci požádat správce o vysvětlení nebo se domáhat nápravy vzniklého stavu. Přístup subjektu údajů k informacím bude jinak obecně řešen v souladu s platnou právní úpravou.

Seznam cestovních kanceláří - pořadatelů, kteří splnili podmínku povinného pojištění, bude veřejně přístupný na internetových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Předkladatel provedl zhodnocení korupčních rizik, jak stanoví Hlava II., čl. 9 odst. 2 písm. i) Legislativních pravidel vlády, a to podle Metodiky CIA (Corruption Impact Assessment; Metodika hodnocení korupčních rizik), kterou uveřejnila Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí na webové stránce:

<http://www.korupce.cz/assets/protikorupcni-agenda/cia/Metodika-hodnoceni-korupcnich-rizik- CIA.pdf>.

Přiměřenost

Návrh zákona transponuje směrnici, přičemž nejde nad rámec nezbytné řádné transpozice. Stupeň regulace, tj. koncesovaná živnost, je adekvátní a funguje již od roku 1999. Systém udělování koncese v souvislosti s činností provozování cestovní kanceláře byl opakovaně sdělován Evropské komisi, která proti němu nevznesla žádné připomínky. Stanovený

regulatorní režim odpovídá situaci na trhu a rizikům, která pro spotřebitele vyplývající z cestování zejména do zahraničí a vzdálenějších destinací.

Navrhovaná právní úprava rozšiřuje okruh kontrolní činnosti pro živnostenské úřady a dále kompetence pro MMR v souvislosti s kontrolou dodržování povinností souvisejících s povinným pojištěním. Rozšíření kompetencí je úměrné povaze upravovaných vztahů.

Efektivita

Nově nastavená pravidla budou do praxe zaváděna v půlroční lhůtě, po kterou podnikatelé budou mít dostatek času se adaptovat, resp. rozhodnout se o charakteru své podnikatelské činnosti podle nové právní úpravy. O požadavcích směrnice ministerstvo informovalo dotčené subjekty již před jejím konečným schválením a v informování pokračovalo i při přípravě novely. Zainteresované subjekty byly mj. součástí pracovní skupiny, se kterou byl návrh konzultován. Informování zainteresovaných subjektů pokračuje s ohledem na probíhající legislativní proces. Účinnost novely je v souladu s čl. 28 odst. 2 stanovena od 1. 7. 2018.

Odpovědnost

Z návrhu zákona je zřejmé, že hlavní kompetenční roli budou v dané problematice sehrávat především příslušné živnostenské úřady a ministerstvo.

Přijetí sankčních opatření předvídá čl. 25, který ukládá ČR povinnost stanovení pravidel pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých na základě směrnice a přijetí nezbytných opatření k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.

Z hlediska soustředění pravomocí nepřináší navrhovaná právní úprava jejich nadměrné soustředění u jednoho orgánu, zároveň však nedochází k rozdělení pravomocí mezi vyšší počet neurčitých osob.

Osoby odpovědné za konkrétní rozhodnutí lze jasně identifikovat.

Opravné prostředky

U správních řízení mohou účastníci uplatňovat (v případě nesprávného postupu orgánu veřejné správy) opravné prostředky v souladu se správním řádem.

Proti rozhodnutí obecního živnostenského úřadu je možné podat odvolání k příslušnému krajskému živnostenskému úřadu. Odvolání proti rozhodnutí krajského živnostenského úřadu lze podat k Živnostenskému úřadu České republiky (do doby zřízení Živnostenského úřadu České republiky vykonává jeho působnost Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky).

Kontrolní mechanismy

Navrhovaná právní úprava konkrétně upravuje role - odpovědnost Ministerstva pro místní rozvoj jako gestora připravovaného zákona a Ministerstva průmyslu a obchodu jako gestora živnostenského zákona.

Z hlediska systému kontroly bude postupováno podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, a podle živnostenského zákona. V rámci interních nástrojů bude využito již existujících kontrolních metodik.

Ve vztahu k vnitřní kontrole budou respektovány vnitřní kontrolní mechanismy dotčených resortů, a to včetně Rezortního interního protikorupčního programu.

Transparence a otevřená data

Návrh zákona nemá vliv na dostupnost informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s § 26 kontrolního řádu bude orgán provádějící kontroly, alespoň jednou ročně, zveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup obecné informace o výsledcích kontrol.

Dobrá praxe

Navrhovaná právní úprava se shoduje se známou dobrou praxí. Postupy, procesy a sankce v ní obsažené odpovídají stávajícím právním předpisům upravujícím srovnatelné profese. Navrhovaný zákon nepřináší nové, inovativní postupy, ale využívá stávajících ověřených postupů.

Závěr hodnocení korupčních rizik

V rámci zhodnocení korupčních rizik podle Metodiky CIA konstatujeme, že návrh zákona splňuje kritéria přiměřenosti, efektivity a jednoznačné odpovědnosti. Návrh úpravy jako celek se shoduje se známou dobrou praxí a navrhované procesy v ní obsažené se jeví přiměřené při srovnání s obdobnou legislativou.

Návrh zákona nepředstavuje zvýšení korupčních rizik oproti stávajícímu stavu legislativy.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava se žádným způsobem nedotýká bezpečnosti nebo obrany státu.

B. Zvláštní část

K části první: Změna zákona o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu

K čl. I

K bodu 1 (§ 1):

Úvodní ustanovení vymezuje základní oblasti působnosti zákona.

Odstavec 1

Vedle odkazu na příslušné předpisy EU, které návrh zákona zapracovává, je pozitivním způsobem vymezen předmět působnosti zákona. Příslušným předpisem EU je směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS.

Zákon upravuje podmínky, prodej a zprostředkování prodeje zájezdů a spojených cestovních služeb. Dále upravuje rozsah ochrany zákazníků pro případ úpadku cestovní kanceláře a výkon státní správy v oblasti cestovního ruchu.

Odstavec 2

Vymezuje se působnost zákona negativním způsobem. Stanovení toho, na co se zákon nevztahuje, vyplývá z požadavků čl. 2 směrnice. Tak jako v platné právní úpravě jsou z působnosti zákona vyjmuty zájezdy (a nově i SCS) na dobu kratší 24 hodin, jestliže nezahrnují nocleh, a zájezdy (SCS), jejichž nabízení, prodej nebo zprostředkování není prováděno podnikatelským způsobem. Oproti platné právní úpravě jsou z působnosti zákona vyjmuty zájezdy a SCS zakoupené na základě rámcové smlouvy o pracovních cestách (služební cesty). Směrnice v bodě 7 odůvodnění k tomuto typu cest uvádí „...existují společnosti nebo organizace, které zařizují cesty na základě obecné smlouvy, která je často uzavírána pro řadu cestovních služeb na konkrétní období, například s cestovní agenturou. U cest tohoto typu se nevyžaduje též stupeň ochrany jako u spotřebitelů.“

Pokud jde o činnost lázeňských zařízení je namístě uvést, že se zákon nevztahuje na činnost přírodních léčebných lázní podle § 2 odst. 3 zákona č. 164/2001 Sb., lázeňský zákon, které poskytují léčebnou rehabilitační péči dle ustanovení § 5 odst. 2 písm. f) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. Je-li součástí služeb za cenu ubytování poskytovaných ubytovacím zařízením, které je součástí souboru přírodních léčebných lázní, i přístup do bazénu, sauny, lázně ve smyslu wellness nebo posilovny, které jsou součástí tohoto ubytovacího zařízení, pak se nejedná o zájezd ve smyslu tohoto zákona.

K bodu 2 (§ 1a až 1d):

K § 1a:

V souladu s čl. 3 odst. 1 směrnice ustanovení vymezuje klíčový pojem služby cestovního ruchu. Správné a přesné stanovení typů služeb cestovního ruchu je podstatné pro posuzování souboru služeb jako zájezd nebo spojené cestovní služby. Službou cestovního ruchu se pro účely tohoto zákona rozumí doprava zákazníků, ubytování, které není součástí dopravy a je určeno k přechodnému ubytování, nájem automobilů, jiných motorových vozidel a motocyklů a jakákoliv jiná služba z oblasti cestovního ruchu.

Za jiné motorové vozidlo se považuje motorové vozidlo ve smyslu čl. 3 bodu 11 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/46/ES a současně i motorové vozidlo dle § 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

S ohledem na činnost ubytovacích zařízení je při výkladu ustanovení § 1a nutné zohlednit i body odůvodnění č. 17 a 18 směrnice, tedy při určování toho, zda se jedná o zájezd nebo spojené cestovní služby, by se měla posuzovat pouze kombinace různých typů cestovních služeb, například ubytování, přepravy osob autobusem, vlakem, lodí či letadlem a nájmu motorových vozidel nebo motocyklů. Finanční služby jako například cestovní pojištění by neměly být považovány za samostatné cestovní služby. Kromě toho by se za samostatné cestovní služby neměly považovat služby, které jsou z podstaty součástí jiné cestovní služby. Jedná se například o přepravu zavazadel poskytovanou jako součást přepravy osob, drobné dopravní služby, jako je přeprava cestujících v rámci prohlídky s průvodcem nebo přeprava mezi hotelem a letištěm nebo železniční stanicí, strava, nápoje a úklid poskytované jako součást ubytování nebo přístup do místních zařízení určených pro hotelové hosty, jako je bazén, sauna, lázně nebo posilovna. Rovněž to znamená, že v případech, kdy je, na rozdíl od okružní plavby, poskytován nocleh jako součást přepravy cestujících po silnici, vlakem, lodí či letadlem, by se ubytování nemělo považovat za samostatnou cestovní službu, je-li hlavní složkou jednoznačně doprava. Okružní plavby, které zahrnují nocleh, však budou vždy považovány za zájezd.

Jinými službami cestovního ruchu, které ze své podstaty nejsou součástí přepravy osob, ubytování ani nájmu motorových vozidel nebo motocyklů, mohou být například vstupenky na koncerty, sportovní události, výlety nebo akce zábavních parků, prohlídky s průvodcem, skipasy a pronájem sportovního vybavení, jako je lyžařská výstroj, nebo lázeňské procedury. Pokud jsou však tyto služby kombinovány pouze s jedním dalším typem cestovní služby, například s ubytováním, mělo by k vytvoření zájezdu nebo spojené cestovní služby dojít pouze tehdy, jestliže tyto služby představují významnou část hodnoty zájezdu nebo spojené cestovní služby, jsou inzerovány jako podstatná část cesty nebo pobytu nebo jiným způsobem představují podstatnou část cesty nebo pobytu. Pokud jiné služby cestovního ruchu tvoří alespoň 25 % hodnoty dané kombinace, měly by být považovány za významnou část hodnoty zájezdu nebo spojených cestovních služeb. Je třeba upřesnit, že v případě doplnění dalších služeb cestovního ruchu, například k hotelovému ubytování rezervovaných jako samostatné služby po příjezdu cestujícího do hotelu, by se nemělo jednat o zájezd. Nemělo by to vést

k obcházení tohoto zákona v tom smyslu, že by pořadatelé, resp. cestovní kanceláře, nebo prodejci nabízeli zákazníkům, aby si napřed zvolili další služby cestovního ruchu a poté jim bylo nabídnuto, že smlouva na tyto služby bude uzavřena až po zahájení poskytování první cestovní služby.

Za jinou službu cestovního ruchu nelze považovat pouhé poskytování zdravotních služeb, konkrétně léčebné rehabilitační péče dle ustanovení § 5 odst. 2 písm. f) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, a to i přesto, že odůvodnění bodu 17 ke směrnici uvádí zařízení "... pro hotelové hosty, jako je bazén, sauna, lázně nebo posilovna ..." Tím se rozumí lázně ve smyslu wellness (např. parní lázně, turecké lázně, finská sauna, thajské masáže atd.) a nikoliv zařízení, které je součástí souboru přírodních léčebných lázní dle ustanovení § 2 odst. 3 a dalších souvisejících zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

K § 1b:

Odstavec 1

V souladu s čl. 3 odst. 2 první pododst. písm. a) a b) směrnice se vymezuje klíčový pojem celého zákona - „zájezd“. Stejně jako u platné právní úpravy, musí vždy jít o kombinaci alespoň dvou služeb cestovního ruchu. Nová definice je však mnohem obširnější a detailnější. Dvě služby mohou být kombinovány pro účely téže cesty nebo pobytu buď jedním podnikatelem (vč. zájezdů na základě individuální objednávky³), nebo může jít o uzavření samostatných více poskytovateli služeb. V písm. b) jsou pak uvedena kritéria, která danou kombinaci dvou služeb charakterizují jako zájezd. Jde o kritérium nákupu na jednom prodejním místě, přičemž výběr služeb musí být proveden před tím, než zákazník souhlasil se zaplacením v rámci jednoho rezervačního procesu. Dalším kritériem může být, pokud jsou služby nabízeny, prodávány za celkovou cenu nebo označeny jako „zájezd“ či obdobně. Pod bodem 4 je za zájezd považován i tzv. dárkový poukaz na výběr cestovních služeb. V bodě 5 je pak vymezen zájezd, který je charakterizován tím, že si jednotliví obchodníci (podnikatelé, poskytovatelé služeb, cestovní kanceláře či agentury) předávají tři údaje o cestujícím: jeho jméno, platební údaje, emailovou adresu, přičemž první z nich tyto údaje předá druhému do 24 hodin po potvrzení rezervace první služby.

Odstavec 2

V souladu s čl. 3 odst. 2 druhý pododst. písm. a) a b) směrnice se negativním způsobem vymezují služby, které se za zájezd nepovažují. Předkladatel považuje za účelné blíže vysvětlit některé pojmy a uvést praktické příklady:

---

³ Směrnice ve svém textu zohledňuje judikaturu Soudního dvora EU, ve které se soud vyjadřoval k výkladu směrnice 90/314. V definici pojmu zájezd je zohledněn rozsudek SD EU ze dne 30. 4. 2002, ve věci Club Tour C

⁴ Směrnice ve svém textu zohledňuje judikaturu Soudního dvora EU, ve které se soud vyjadřoval k výkladu směrnice 90/314. V definici pojmu zájezd je zohledněn rozsudek SD EU ze dne 30. 4. 2002, ve věci Club Tour C – 400/00. Podle tohoto rozsudku, nehraje roli, zda ke kombinaci služeb dojde před vlastním kontaktem s cestujícím, na jeho žádost, či na základě jím provedeného výběru. Tytéž zásady by měly platit bez ohledu na to, zda je rezervace provedena obchodníkem v obchodních prostorech nebo přes internet.

Pokud jde o kombinaci pouze jedné služby cestovního ruchu - doprava, ubytování, nájem motorového vozidla s jinou službou podle § 1a písm. d), přičemž tato jiná služba není významnou z hlediska kombinace služeb, nejde o zájezd. Je třeba posuzovat s ohledem na cenu (přesah 25% celkové ceny zájezdu) a na způsob nabídky a významu jiné služby z hlediska celé kombinace (např. vstupenka na důležitý fotbalový zápas byť nedosahuje ceny 25% kombinace dopravy a ubytování bude významná).

Písmeno a) - upravuje pojmy „významná část zájezdu“ a „podstatná část zájezdu“. Zásadní rozdíl mezi těmito pojmy spočívá v tom, že zatímco významnou částí zájezdu budou vždy služby, které tvoří alespoň 25% ceny, u hodnocení, zda je služba podstatná pro zájezd, se uplatní jiná kritéria než cena. Může jít o subjektivní požadavek zákazníka, který by si jinak zájezd neobjednal (přičemž tento požadavek nemusí tvořit 25 % z ceny). Může jít např. o vstupenky na koncerty, sportovní události, výlety nebo akce zábavních parků, prohlídky s průvodcem, skipasy a pronájem sportovního vybavení jako je lyžařská výstroj, kdy cena za tyto je nižší než 25 % z ceny zájezdu, ale jde o důležitou součást zájezdu, bez které by si zákazník zájezd nezakoupil.

Písmeno b) - o zájezd by se nemělo jednat v případě, kdy zákazník zakoupí služby cestovního ruchu od ubytovacího zařízení teprve poté, kdy začne s čerpáním ubytovacích služeb (pronájem jízdního kola, lázeňských procedur, či vstupu na kulturní, sportovní, rekreační akce).

Za zájezd jsou však považovány vždy tzv. „cruises“ – okružní plavby.

Odstavec 3

S ohledem na definici pořadatele v čl. 3 odst. 8 směrnice a v návaznosti na definici provozovatele cestovní kanceláře se doplňuje ustanovení, ve kterém se výslovně stanoví, že podnikatelem, se kterým zákazník uzavře první smlouvu a který předá údaje o zákazníkovi dalšímu podnikateli, může být pouze cestovní kancelář. V takovém případě musí být zajištěno, že podnikatel, který vytváří on-line nabídky, při kterých zákazník prostřednictvím propojených internetových stránek (či rezervačních systémů) uzavře první smlouvu o službě a předává údaje o zákazníkovi dalšímu podnikateli, je vždy provozovatel cestovní kanceláře. Tedy subjekt, který vůči zákazníkovi odpovídá podle zákona za plnění služeb zahrnutých do zájezdu.

Odstavec 4

Ustanovení přesně vymezuje okamžik prodeje zájezdu, neboť tímto okamžikem vzniká pořadateli, tj. cestovní kanceláři, řada povinností vyplývajících jak ze zákona č. 159/1999 Sb., tak i z občanského zákoníku.

K § 1c:**Odstavec 1**

Nový pojem „spojené cestovní služby” (SCS) je definován jako kombinace alespoň dvou cestovních služeb pro účely téže cesty nebo pobytu (kritérium shodné s definicí zájezdu), které nejsou zájezdem⁴, jejichž vyústěním je uzavření samostatných smluv s jednotlivými poskytovateli cestovních služeb, jestliže cestovní kancelář zprostředkovává cestujícím při jediné návštěvě či kontaktu se svým prodejním místem samostatný výběr a samostatnou platbu každé jednotlivé cestovní služby (tj. na rozdíl od zájezdu – nejde o tzv. „nákupní košíky“). Anebo musí jít o kombinaci dvou služeb pro účely téže cesty, jejichž vyústěním je uzavření samostatných smluv s jednotlivými poskytovateli, jestliže cestovní kancelář zprostředkovává cíleným způsobem pořízení alespoň jedné další cestovní služby od jiného poskytovatele služeb a pokud je smlouva s tímto jiným poskytovatelem uzavřena do 24 hodin po potvrzení rezervace první cestovní služby. Charakteristické pro cílený způsob nabídky další služby může být předávání údajů mezi zprostředkovatelem SCS, který předá údaje o cestě zákazníka dalšímu podnikateli, který nabídne již „zacílenou“ službu (např. zákazník nakoupí obousměrnou letenku a „proklikne“ se z webové stránky dopravce na webovou stránku hotelu v cílové destinaci, který mu nabídne v daném termínu ubytování). V praxi se pak cílený způsob nabízení SCS uplatní často mezi podnikateli, kteří mají mezi sebou obchodní vazbu, která může zahrnovat finanční odměnu bez ohledu na metodu jejího výpočtu. Tato odměna – provize – se může zakládat - např. na počtu kliknutí nebo podílu na obratu. Příkladem SCS v obecné rovině je např. situace, kdy cestující při potvrzení první cestovní služby, např. letu, nebo jízdy vlakem, obdrží nabídku k rezervaci další služby – např. ubytování ve zvolené destinaci a odkaz na internetovou stránku ubytovatele. Stejně tak může jít o nabídku další služby – např. pronájmu automobilu v cílové destinaci.

Směrnice a v návaznosti na ni i tento návrh zákona upravuje adekvátní způsob ochrany zákazníka, zejména stanovením informačních povinností tak, aby zákazník měl vždy dostatek relevantních informací a mohl učinit kvalifikované rozhodnutí o nákupu služeb (kvalifikované i v tom, že posoudí míru ochrany, kterou pro svoji cestu požaduje).

Míra ochrany cestujících, kteří zakoupí SCS, je však v porovnání s cestujícími, kteří si zakoupí zájezd, nižší, neboť u ní není požadováno splnění povinnosti cestovní kanceláře jako při poskytování zájezdu. Jak bude vysvětleno dále, cestovní kancelář musí při nabídce SCS splnit informační povinnosti vůči zákazníkovi, jinak se na ni vztáhnou některé povinnosti pořadatele.

Odstavec 2

Ustanovení v souladu s čl. 3 odst. 5 směrnice uvádí, které kombinace dvou služeb nejsou SCS. Stejně jako v případě kombinace služeb, která je vyloučena z definice zájezdu, i v případě SCS se vylučuje z působnosti zákona kombinace služeb, při kterých jiné služby podle § 1a písm. d) nepředstavuje významnou část ceny dané kombinace a nejsou inzerovány jako podstatná část pobytu a ani jiným způsobem nepředstavují jejich podstatnou část.

---

⁴ Při posuzování, zda je kombinace 2 cestovních služeb SCS, je třeba vždy nejprve nutno vyloučit, že se nejedná o zájezd.

K § 1d:

Ustanovení v souladu s čl. 3 odst. 15 směrnice upravuje pro účely zákona č. 159/1999 Sb., pojem „prodejní místo“. Za prodejní místo je považována jak provozovna podle živnostenského zákona, tak i jakékoliv prodejní zařízení v rámci kyberprostoru či telefon (vč. mobilních online prodejních zařízení).

K bodům 3 až 6 (§ 2):

Odstavec 1

Ustanovení upravuje v návaznosti na příslušná ustanovení směrnice pojem cestovní kancelář. Tedy, kdo může být považován za cestovní kancelář. Je to tedy vždy podnikatel - provozovatel cestovní kanceláře, který vedle oprávnění kombinace služeb cestovního ruchu, je také oprávněn nabízet a prodávat zájezd (§ 1b) vlastním jménem, zprostředkovávat prodej zájezdu anebo zprostředkovávat SCS (§ 1c).

Odstavec 2

Za cestovní kancelář je považován i podnikatel, který má sídlo nebo místo podnikání v jiném členském státě EU či EHP a který směřuje svoji činnost do ČR, vč. on-line prodeje. Takový podnikatel může v ČR podnikat na základě přeshraničního prodeje služeb (dočasně na základě čl. 56 a násl. SFEU), nebo na základě zřízení pobočky. Taková cestovní kancelář může dočasně podnikat na základě oprávnění svého domovského státu k provozování cestovní kanceláře, pokud splňuje podmínky ochrany tohoto státu pro případ úpadku. Při zřízení pobočky, a navazujícího řízení o koncesi, bude doklad o ochraně pro případ úpadku vydaný osobou k tomu oprávněnou ve státě usazení uznán jako rovnocenný s dokladem o ochraně pro případ úpadku podle tohoto zákona.

Odstavec 3

Jedná se o legislativně technickou úpravu.

K bodům 7 až 13 (§ 3):

V ustanovení byly provedeny legislativně technické úpravy, vyjma písm. f), do kterého byla zapracována v souladu s čl. 15 směrnice povinnost pro zprostředkovatele (tj. cestovní agentury, či kanceláře zprostředkující prodej) přijímat stížnosti a zprávy od zákazníka.

K bodu 14 až 15 (§ 4):

Platná definice pojmu zákazník byla upravena s ohledem na znění čl. 3 odst. 6 směrnice. Je tak reflektován prodej spojených cestovních služeb. Zároveň však je zachován soulad s občanským zákoníkem, který používá pojem zákazník pro označení jedné ze smluvních stran smlouvy o zájezdu.

Ustanovení dále vymezuje v souladu s čl. 3 odst. 16 směrnice pro účely zákona č. 159/1999 Sb., pojem „repatriace“. Tento pojem je dále v zákoně používán pro označení zajištění dopravy zpět do místa odjezdu (nebo jiného místa dle dohody) pojišťovnou v případě úpadku cestovní kanceláře.

K bodu 16

V nadpisu hlavy II byla provedena legislativně technická úprava textu s ohledem na bod 3.

K bodu 17 (§ 5):

V nadpisu § 5 byla provedena legislativně technická úprava textu.

Odstavec 1

Zpřesňují se podmínky udělení koncese pro provozování cestovní kanceláře - vydání stanoviska ministerstva ke změně koncese v souvislosti se změnou rozsahu předmětu podnikání pro nabízení a prodej zájezdů, anebo zprostředkování SCS. Taxativně jsou vyjmenovány náležitosti žádosti o vydání závazného stanoviska ministerstva k žádosti o koncesi na provozování cestovní kanceláře. Vedle stejnopisu nebo úředně ověřené kopie smlouvy o pojištění záruky pro případ úpadku (popř. bankovní záruky) a dalších náležitostí (platných pojistných podmínek, dokladu o zaplacení pojistného, popř. zaplacení spoluúčasti), musí žadatel nově předložit potvrzení o zaplacení či prostou kopii potvrzení o zaplacení ročního příspěvku do garančního fondu cestovních kanceláří na příslušný kalendářní rok, přičemž již v době předložení žádosti o koncesi bude muset být roční příspěvek uhrazen (předložení potvrzení o jeho úhradě).

Podnikatelský záměr, který je rovněž součástí povinných náležitostí žádosti, je rozšířen o požadavek vymezení rozsahu koncese podle § 2 odst. 1. Pokud je záměrem podnikatele zprostředkovávat SCS, je povinen uvést, za jaké služby, které jsou součástí zprostředkovaných spojených cestovních služeb, bude žadatel vybírat platby přímo od zákazníků. Žadatel musí v podnikatelském záměru rovněž uvést, zda součástí zájezdů nebo SCS bude i doprava (repatriaci zákazníka je cestovní kancelář zprostředkovávající SCS povinna pojistit jen v případě, že je odpovědná za přepravu).

Odstavec 2

Upravuje předkládání dokladů pro podnikání u cestovní kanceláře usazené v jiném členském státě EU či EHP, která zřizuje v České republice pobočku. V souladu s požadavky čl. 18 směrnice budou uznávány doklady o ochraně pro případ úpadku vydané osobou k tomu oprávněnou ve státě usazení cestovní kanceláře.

Odstavec 4

Stanovují se podmínky, za kterých ministerstvo vydá souhlasné stanovisko k žádosti o koncesi pro provozování cestovní kanceláře. V ustanovení je zohledněn požadavek splnění povinnosti zaplacení příspěvku do garančního fondu a podnikatelem zvolený způsob zajištění, tj. pojištění záruky pro případ úpadku nebo bankovní záruka splňují podmínky stanovené zákonem. V opačném případě ministerstvo vydá nesouhlasné stanovisko.

Odstavec 5

Stanoví postup v případě, že cestovní kancelář požádá o změnu koncese spočívající v omezení rozsahu koncese.

K bodu 18 (§ 5a):

Seznam cestovních kanceláří, který ministerstvo vede na svých internetových stránkách, se rozšiřuje o další údaje týkající se úhrady ročního příspěvku do garančního fondu a rozsahu předmětu podnikání cestovní kanceláře. Současně je v seznamu zveřejněn i doklad o ochraně pro případ úpadku vydaný osobou k tomu oprávněnou. Zveřejňován bude i údaj o zákazu uzavírání a rozšiřování smluv podle § 10a odst. 2. Nově se uvádí, za jakých podmínek bude tento údaj ministerstvem vymazán.

K bodům 19 až 24 (§ 6):

Odstavec 1 a 2

V souladu se směrnicí se mění ustanovení, které upravuje povinnost cestovní kanceláře sjednat pojištění záruky pro případ úpadku nebo bankovní záruku pro případ úpadku, na základě kterých vzniká právo zákazníkovi na plnění.

Pojem „úpadek“ je pro účely zákona č. 159/1999 Sb., třeba vykládat ve smyslu směrnice tak, že jde o faktický stav. Tedy nezávisí na rozhodnutí soudu. Faktickým stavem se podle směrnice rozumí stav, kdy nejsou příslušné služby poskytnuty (nebo jsou poskytnuty jen částečně) v důsledku úpadku cestovní kanceláře a tudíž je namístě užití pojmu úpadek, neboť jde o širší ekonomickou kategorii, jak je vymezena v insolvenčním zákoně. Zahrnuje tak jak stav platební neschopnosti, tak i stav předlužení podle insolvenčního zákona.

Dále se zohledňuje zavedení nového pojmu „repatriace“ v souladu s čl. 3 odst. 16 směrnice. Na doplnění je potřeba uvést, že pokud součástí smlouvy o zájezdu není tzv. „svoz“ do místa odjezdu, repatriací se rozumí doprava do místa odjezdu, které je uvedeno ve smlouvě o zájezdu.

Příklad: Česká CK prodá v souladu se smlouvou o zájezdu slovenskému občanovi (s bydlištěm v Bratislavě) letecký zájezd do zahraničí, s místem odletu Praha. Zákazník si zajistí vlastní dopravu automobilem (vlakem) z Bratislavy do Prahy. Repatriace v případě úpadku cestovní kanceláře bude zahrnovat pouze dopravu do Prahy, ne do Bratislavy, pokud se pojišťovna (banka) se zákazníkem nedohodne jinak.

Pojišťovna je v případě úpadku cestovní kanceláře povinna zákazníkovi poskytnout jako pojistné plnění:

- repatriaci, kterou se rozumí doprava z místa pobytu v zahraničí do místa odjezdu nebo jiného místa, na němž se cestovní kancelář se zákazníkem dohodla,
- zaplacenou zálohu nebo cenu zájezdu včetně ceny zaplacené za poukaz na zájezd, v případě, že se zájezd neuskutečnil, nebo rozdíl mezi zaplacenou cenou zájezdu a cenou částečně poskytnutého zájezdu v případě, že se zájezd uskutečnil pouze zčásti.

Ustanovení bylo upraveno v návaznosti na směrnici (čl. 3 odst. 16 ve spojení s čl. 17 odst. 1). Ustanovení zohledňuje požadavek směrnice na ochranu u spojených cestovních služeb, a to pouze v rozsahu plateb, které zákazník uhradil cestovní kanceláři a popř. repatriace v případě, že cestovní kancelář je osobou odpovědnou za dopravu – tj. dopravce.

Odstavec 5 písm. a)

Nově se ustanovení rozšiřuje o uvedení poukazů na zájezd, na které se rovněž vztahuje ochrana pro případ úpadku cestovní kanceláře (blíže viz také k § 1b odst. 1 písm. b) bod 4).

Odstavec 8

Legislativně technická úprava – přesun z ustanovení § 7a.

K bodům 25 a 26 (§ 7 odst. 1):

Bodem 25 byla provedena legislativně technická úprava textu.

Doplněním věty do ustanovení se v souladu se směrnicí upravuje možnost, že pojišťovna poskytne zákazníkovi pojistné plnění ve formě úhrady služeb, na základě kterých zákazník může pokračovat ve svém zájezdu.

K bodu 27 (§ 7a):

Ustanovení navazuje na obecnou úpravu pojištění obsaženou v občanském zákoníku.

Odstavec 1

Upřesňuje se, že plnění v rozsahu § 6 poskytuje zákazníkům vždy pojišťovna. A to i v případě, kdy se na plnění použijí prostředky z garančního fondu.

Odstavec 2

Ustanovení § 2796 občanského zákoníku upravuje povinnost zákazníka (toho, kdo se pokládá za oprávněnou osobu k pojistnému plnění) oznámit vznik škodné události bez zbytečného odkladu. Odstavec 2 upravuje možnost sjednání lhůty, ve které je zákazník povinen nejpozději oznámit vznik škodné události. Lhůta v rozmezí 3 až 6 měsíců pro nahlášení nároku na plnění je dostatečná jak s ohledem na oprávněné nároky zákazníků tak i s ohledem na nezbytnost stanovení časového rámce, který je nutný pro šetření pojistné události ze strany pojišťovny a případného plnění z garančního fondu.

Odstavec 3

V návaznosti na odstavec 1 se stanoví, že plnění nad limit pojistného plnění vyplácí pojišťovna z prostředků garančního fondu. Zákazník se bude obracet se svými nároky vždy na pojišťovnu a to i za situace, kdy pojišťovna k výplatě náhrad využije prostředků z garančního fondu. Poskytnutí ochrany je tak pro zákazníka realizováno efektivně a bez další zátěže.

Odstavec 4

Stanoví se splatnost plnění pro případ, kdy je poskytováno z pojištění (15 dnů) a plnění z garančního fondu cestovních kanceláří nad rámec sjednaného limitu pojistného plnění (60 dnů od skončení šetření pojistné události).

K bodu 28 (§ 7b až 7d):

K § 7b

Ustanovení je modifikací platného znění § 8, přičemž zohledňuje požadavky čl. 17 směrnice.

Odstavec 1

Je převzata část stávajícího znění § 8, přičemž se nijak nerozšiřují stávající kompetence České národní banky, když toto částečně převzaté ustanovení navazuje na předmět kontroly v pojišťovnictví, jak je vymezen v § 85 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, které pouze blíže specifikuje.

Odstavec 2

Je zachována povinnost sjednat smlouvu o pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře tak, aby limit pojistného plnění činil **minimálně 30 %** ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů nebo v případě, že tyto tržby mají být nižší než tržby v předchozím roce, minimálně 30 % těchto tržeb v předchozím roce. Limit minimálně 30 % z tržeb odpovídá požadavku směrnice na „pokrytí dostatečně vysokého procenta obrátu“ (bod odůvodnění 40 směrnice).

Nově je zpřesněno, že plnění zákazníkům cestovní kanceláře poskytne pojišťovna, a to z pojištění až do výše sjednaného limitu pojistného plnění, v případě jeho překročení, také z prostředků na ni převedených z garančního fondu podle nově navrženého § 10i. Tímto je zohledňován jeden z požadavků směrnice kladený na ochranu, který formuloval Soudní dvůr⁵, a podle kterého náhrady mají být poskytnuty bez zbytečné byrokracie.

Odstavec 3

V souladu s požadavky směrnice (zejména čl. 17 odst. 2, čl. 19 odst. 1, R 40) jsou stanovena kritéria, která je třeba hodnotit při sjednání pojištění. Mezi jinými musí být zohledněno období mezi obdržením záloh a doplatků a dokončením zájezdu nebo SCS. Pokud jde o zájezdy, navazuje toto ustanovení na povinnost cestovních kanceláří upravit v obchodních podmínkách (§ 9 odst. 1 písm. d) období i výši záloh a doplatků. Pokud jde o hodnocení typu zájezdu, lze předpokládat, že řádově vyšší limit pojistného plnění bude nastaven například u cestovních kanceláří, které organizují, nabízejí a prodávají zájezdy, jejichž součástí je letecká či námořní lodní doprava než u cestovních kanceláří, které organizují, nabízejí a prodávají zájezdy, které dopravu neobsahují anebo obsahují dopravu železniční či autobusovou.

Odstavec 4

Stanoví se povinnost cestovních kanceláří vést za každý kalendářní měsíc průkaznou evidenci, která bude obsahovat dle rozsahu udělené koncese buďto evidenci prodaných zájezdů, včetně tržeb dle písm. a) nebo evidenci zprostředkovaných služeb cestovního ruchu dle písm. b), včetně tržeb za tyto služby. Tyto dvě evidence musí být vedeny odděleně, přičemž z nich musí být zřejmé (pokud např. budou vedeny v jedné evidenci, resp. v jednom souboru), kolik bylo za kterou službu uhrazeno, tj. kolik bylo uhrazeno za zájezdy, tak i kolik bylo uhrazeno za spojené cestovní služby. Povinnost vést evidenci navazuje na ustanovení

---

⁵ Spojené věci C-178/94, C-179/94, C-188/94, C-189/94 and C-190/94. European Court Reports 1996 page I-4845

§ 8a odst. 5, které ukládá cestovní kanceláři sdělovat tyto údaje měsíčně. Jde o jedno z opatření, které by mělo zajistit, že ochrana – pojištění – bude odpovídat riziku. Nesplněním této povinnosti se cestovní kancelář dopouští přestupku. Plnění této povinnosti souvisí i s další povinností cestovní kanceláře podle § 9 odst. 1 a) a b), která ukládají cestovní kanceláři mít sjednané pojištění po celou dobu provozování živnosti a udržovat limit pojištění v odpovídající výši.

Odstavec 5

Pro účely tohoto zákona se upravuje přechod práva na pojistitele ve škodovém pojištění (§ 2820 občanského zákoníku), který je obsahem stávajícího § 8 odst. 4.

Odstavec 6

Spoluúčast nesmí být sjednána k tíži zákazníka, neboť směrnice jednoznačně stanoví, že zákazníkovi mají být vráceny veškeré platby, které cestovní kancelář obdržela od zákazníka, pokud služba, která je součástí spojených cestovních služeb, nebyla v důsledku úpadku cestovní kanceláře poskytnuta.

K § 7c:

Ustanovení v souladu s čl. 19 směrnice upravuje specifika pro sjednání pojištění SCS. Na rozdíl od zájezdu u SCS má cestovní kancelář povinnost sjednat pojištění jen těch plateb, které od zákazníka obdrží.

K § 7d:

V souladu s čl. 17 odst. 3 směrnice ustanovení upravuje místní a osobní působnost pojištění záruky na zákazníky tak, že se na ně vztahuje bez ohledu na jejich bydliště, místo odjezdu nebo místo, kde byl zájezd prodán a bez ohledu na místo usazení poskytovatele záruky.

K bodu 29 (§ 8):

Jedná se o legislativně technickou úpravu - zrušení § 8.

K bodu 30 (§ 8a odst. 1):

Ustanovení týkající se informačních povinností cestovní kanceláře vůči pojišťovně bylo upraveno tak, aby zohledňovalo prodej SCS. Toto ustanovení má za cíl zajistit, aby pojišťovna měla relevantní údaje pro sjednání pojištění s cestovní kanceláří, nejen na počátku smluvního vztahu, ale i v průběhu trvání pojištění.

K bodu 31 (§ 8a odst. 3 písm. e):

Doplňuje se povinnost pro pojišťovnu informovat ministerstvo do 5 pracovních dnů o tom, že cestovní kancelář nebo pojišťovna vypověděla smlouvu o pojištění pro případ úpadku, včetně údaje o dni, ke kterému dojde k zániku pojištění výpovědi. Jedná se o další preventivní opatření v rámci kontrolní činnosti ministerstva.

K bodu 32 (§ 8a odst. 5):

Ustanovení upravující povinnost měsíčního hlášení o vývoji prodeje, bylo upraveno tak, aby zohledňovalo prodej SCS.

K bodu 33 (§ 8b):

Ustanovení upravuje možnost sjednání bankovní záruky jako alternativní formy zajištění cestovní kanceláře pro případ úpadku. V ustanovení byly doplněny odkazy na relevantní ustanovení zákona, která se vztahují k bankovní záruce.

V odstavci 3 se nově upravuje, obdobně jako u pojištění lhůta pro uplatnění nároku zákazníka z bankovní záruky. Tato lhůta, je-li ujednána, nesmí být kratší než tři měsíce a delší než šest měsíců.

K bodům 34 až 41 (§ 9):

Odstavec 1

Písmeno a) se mění tak, že se vkládá povinnost cestovní kanceláře uhradit roční příspěvek do garančního fondu. Písmeno b) stanovuje povinnost cestovní kanceláře udržovat limit pojistného plnění v takové výši, aby v případě pojistné události byly uspokojeny veškeré nároky zákazníků podle § 6. Písmeno c) – legislativně technická úprava textu. V nově vloženém písmenu d) se v návaznosti na ustanovení směrnice (čl. 17, R- 40) zavádí pro cestovní kanceláře povinnost upravit v obchodních podmínkách výši a lhůty pro výběr záloh a doplatek na zájezdy, a to s ohledem na místa určení cesty nebo pobytu. Těmito obchodními podmínkami se rozumí obchodní podmínky dle § 1751 občanského zákoníku. Výše a termíny výběru záloh a doplatek jsou jedním z kritérií, které je nutno zohlednit při sjednávání správné výše záruky. Při stanovení období výběru a výše záloh a doplatek cestovní kancelář zohledňuje platební podmínky, které sjednala se subdodavatelem služeb, podmínky leteckých či charterových dopravců, či provozovatelů ubytovacích zařízení a jiných poskytovatelů služeb. Na uvedené ustanovení nového písm. d) následně navazuje sankční ustanovení podle § 10b odst. 3 písm. h).

Odstavec 2

V souvislosti se zavedením ochrany zákazníků nakupujících SCS se rozšiřuje povinnost cestovní kanceláře na žádost zákazníka před uzavřením smlouvy (o zájezdu nebo SCS) předložit doklad o záruce.

Odstavec 3

Ustanovení vymezuje povinnost pro cestovní kancelář, která má sídlo nebo místo podnikání v jiném členském státě EU nebo v jiném smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru a která nezřizuje v ČR pobočku, informovat o prodeji zájezdů nebo zprostředkování SCS na území ČR ministerstvo.

Odstavec 4

V souladu s požadavky směrnice (čl. 18) ve vztahu k cestovním kancelářím z členských států EU se uznávají za rovnocenné a uznatelné doklady o ochraně pro případ úpadku cestovní

kanceláře, které jsou vydány osobami k tomu oprávněnými ve státě usazen. Ustanovení navazuje na § 5 odst. 3 tedy i na případy přeshraničního poskytování služeb. To mj. znamená, že povinnost úhrady příspěvku do garančního fondu se netýká cestovní kanceláře usazené na území jiného členského státu EU či EHP, jejíž doklad o ochraně pro případ úpadku vydaný podle předpisů státu usazení bude uznán za rovnocenný.

Odstavec 5

Členu statutárního orgánu se ukládá povinnost udržovat limit pojistného plnění v odpovídající výši. Obdobná povinnost je obsažena již v platné právní úpravě. Jde o jedno z opatření směřujících k zabránění nežádoucího „podpojištění“ cestovní kanceláře.

K bodu 42 (§ 9a až 9d):

K § 9a:

Odstavec 1

V návaznosti na čl. 5 odst. 1 směrnice (příloha I, část A, B nebo C směrnice) se upravuje povinnost cestovní kanceláře a cestovní agentury jako prodejců zájezdů poskytnout standardizované informace o právní povaze služeb, které jsou zákazníkovi nabízeny. Prodejcem zájezdu může být jak cestovní kancelář, tak i cestovní agentura. Obě mohou zprostředkovat prodej zájezdu. Jen cestovní kancelář ale může vlastním jménem prodat zájezd. Dále ustanovení obsahuje zmocnění ministerstva k vydání vyhlášky, kterou budou upraveny standardizované formuláře. Ty musí vždy obsahovat informaci, zda se jedná o zájezd nebo spojené cestovní služby, a informaci o způsobu právní ochrany zákazníka.

Odstavec 2

V souladu s požadavkem směrnice (čl. 5 odst. 1) je uveden výčet dalších informací, které musejí být sděleny zákazníkovi před tím, než uzavře smlouvu. Informace, které jsou pro daný zájezd relevantní - *informace o hlavních náležitostech služeb cestovního ruchu (místě určení cesty nebo pobytu, trase a délce pobytu včetně termínů, dopravních prostředcích, stravování atd.), identifikačních údajích a adrese sídla toho, kdo zájezd organizuje, a toho, kdo zájezd prodává, jejich telefonních číslech a elektronických adresách, celkové ceně za zájezd včetně daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění apod.* - musejí být zákazníkovi cestovní kanceláře poskytnuty, ať už se jedná o nabídku on-line, elektronickou či papírové katalogy apod.

Odstavec 3

V návaznosti na ustanovení směrnice (čl. 5 odst. 1 věta poslední) se cestovní kanceláři ukládá povinnost poskytnout relevantní informace podle odst. 1 a 2 také v případě uzavírání smluv po telefonu.

Odstavec 4

V souladu s požadavkem směrnice se pro zájezdy podle § 1b odst. 1 písm. b) bodu 5. (tj. zájezdů, u kterých dojde ke sjednání samostatných smluv) stanoví cestovní kanceláři povinnost předat zákazníkovi informace o zájezdu a právní ochraně již při uzavření první smlouvy (nebo potvrzení závazné objednávky první služby).

Odstavec 5

Aby cestovní kancelář mohla splnit povinnost informovat zákazníka a nést odpovědnost pořadatele, stanoví se povinnost podnikatelů, kteří uzavírají samostatné smlouvy na nákup služeb tvořících zájezd, informovat cestovní kancelář, která uzavřela první smlouvu, o jejich nákupu.

Odstavec 6

V souladu s čl. 5 odst. 3 směrnice se vymezuje způsob poskytnutí informací podle odstavců 1 a 2.

Odstavec 7

Ustanovení odpovídá požadavku čl. 6 směrnice na závaznost informací o zájezdu, které jsou poskytnuty zákazníkovi před uzavřením smlouvy.

Odstavec 8

V souladu s čl. 21 směrnice se stanoví odpovědnost prodejce zájezdu za chyby v důsledku technických závad rezervačního systému, které mu lze přičíst. Účelem ustanovení je zajistit, aby se prodejci nemohli zprostit odpovědnosti za chyby, které jim lze přičíst odkazem na technické závady, kteréžto případy se v praxi vyskytly.

K § 9b:

Odstavec 1

Ustanovení se týká vymezení podmínek pro zprostředkování prodeje zájezdu cestovní kanceláře usazené mimo Evropský hospodářský prostor v souladu s čl. 20 směrnice.

Odstavec 2

Ustanovení se týká situace, kdy prodejce není povinen splnit povinnosti podle odstavce 1, tj. prokázat splnění povinností pořadatele, jako je odpovědnost za služby, slevy a náhrady škody, povinnost poskytnout pomoc nesnázích, řešení stížností, podávání zpráv a žádostí u prodejce – a povinnost poskytnout ochranu pro případ svého úpadku.

K § 9c:

Odstavec 1

V souladu s požadavky směrnice (čl. 19) je v ustanovení vymezen okruh povinností cestovní kanceláře zprostředkující SCS vůči zákazníkovi. Cestovní kancelář musí zákazníka informovat o tom, že nebude požívat ochrany jako při koupi zájezdu a že za služby nese odpovědnost poskytovatel, tj. nikoliv cestovní kancelář. Současně ho musí informovat o ochraně pro případ úpadku.

Odstavec 2

V souladu s čl. 19 odst. 2 směrnice se stanoví, že standardní informace uvedené v odstavci 1 poskytne cestovní kancelář zprostředkávající SCS na příslušném formuláři. Ministerstvo stanoví vyhláškou vzory formulářů a obsah informací v nich uvedených podle jednotlivých

typů SCS a zprostředkovatelů SCS (dopravce/jiná CK). V každém případě, musí být z informace zřejmé, komu je služba uhrazena a zda se na ni vztahuje ochrana pro případ úpadku cestovní kanceláře. Pakliže služba není hrazena cestovní kanceláři, bude to uvedeno v informaci pro zákazníka.

Odstavec 3

V návaznosti na čl. 19 odst. 3 směrnice reaguje navrhované ustanovení na nesplnění informačních povinností cestovní kanceláře, která zprostředkovává SCS. Pokud cestovní kancelář nesplní informační povinnosti stanovené v odstavci 1, bude odpovídat jako pořadatel zájezdu podle § 2532 až 2544a občanského zákoníku.

Odstavec 4

V návaznosti na čl. 19 odst. 4 směrnice se v ustanovení upravuje povinnost jednotlivým podnikatelům, kteří své služby nabízejí prostřednictvím cestovní kanceláře, aby o nákupu služby, která tvoří SCS informovali cestovní kancelář. Ta pak odpovídá za splnění povinností cestovní kanceláře zprostředkující SCS.

K § 9d:

Podle tohoto ustanovení se cestovní kancelář nezproští povinností, které jí zákon nebo jiné právní předpisy ukládají ani v případě, kdy disponuje prohlášením, že vystupuje výlučně jako poskytovatel služby cestovního ruchu, prostředník nebo jiná osoba.

K bodu 43 (§ 10):

Legislativně technická úprava spočívající ve zrušení § 10.

K bodům 44 až 47 (§ 10a):

Odstavec 1

Kontrolu dodržování povinností stanovených zákonem vykonávají obecní živnostenské úřady a ministerstvo. Ministerstvo při výkonu kontroly především dozírá, zda cestovní kancelář splňuje podmínky ochrany pro případ úpadku.

Odstavec 2

Ustanovení upravuje postup ministerstva v případech, kdy cestovní kancelář neplní vůči pojišťovně nebo bance některou z povinností stanovených zákonem či nemá uhrazený příspěvek do garančního fondu. V těchto případech ministerstvo stanoví cestovní kanceláři přiměřenou lhůtu ke splnění předmětné povinnosti. Bude-li to ale vyžadovat ochrana zájmů zákazníků (např. došlo ke zvýšení pojistného rizika), zakáže ministerstvo cestovní kanceláři uzavírat nové smlouvy o zájezdu nebo smlouvy o poskytování služeb cestovního ruchu, které jsou součástí SCS, a rozšiřovat předmět smluv již uzavřených. Údaj o zákazu ministerstvo zaznamená do seznamu cestovních kanceláří vedeném a zveřejňovaném podle § 5a.

Odstavec 3

Splnění povinnosti podle odstavce 2 oznámí cestovní kancelář ministerstvu; ministerstvo o tom na žádost cestovní kanceláře vydá osvědčení (současně ministerstvo údaj o zákazu vymaže ze seznamu cestovních kanceláří).

Odstavec 4

Legislativně technická úprava.

Odstavec 6

V návaznosti na čl. 18 odst. 3 směrnice se upravuje postavení ministerstva jako ústředního kontaktního místa pro spolupráci správních orgánů členských států a dohledu nad pořadateli zájezdů, kteří působí v členských státech.

Odstavec 7

Ustanovení se týká případů, kdy bude mít ministerstvo pochybnosti o ochraně pro případ úpadku pořadatele zájezdu z jiného členského státu. Ministerstvo požádá o objasnění členský stát, v němž je pořadatel zájezdu usazen. Na žádost kontaktního místa z jiného členského státu ministerstvo odpovídá, co nejrychleji s ohledem na naléhavost a složitost případu. Stanovená lhůta pro zaslání první odpovědi je vždy do 15 pracovních dnů od obdržení žádosti (článek 18 odst. 4 směrnice).

K bodu 48 (§ 10b):

Odstavec 1

Upravuje přestupek, kterého se může dopustit podnikatel při porušení povinností předat relevantní informaci cestovní kanceláři (§ 9c odst. 4).

Odstavec 2

Upravuje přestupky, kterých se dopustí cestovní agentura.

Odstavec 3

Upravuje přestupky, jichž se může dopustit cestovní kancelář při porušení jí stanovených povinností zákonem č. 159/1999 Sb.

Odstavec 4

Upravuje přestupky, kterých se může dopustit cestovní kancelář při porušení jí stanovených povinností zákonem č. 89/2012 Sb.

Odstavec 5

Upravuje přestupky, kterých se může dopustit cestovní kancelář usazená na území jiného státu.

Odstavec 6

Upravuje přestupek, kterého se může dopustit právnická osoba jako člen statutárního orgánu cestovní kanceláře. Je na odpovědnosti statutárního zástupce, aby si vnitřní procesy v cestovní

kanceláři nastavil tak, že záruka (pojištění, bankovní záruka) bude odpovídat po celou dobu podnikání zákonu.

Odstavec 7

Upravuje se maximální výše pokut, které mohou být za jednotlivé přestupky uloženy.

K bodu 49 (§ 10c):

Odstavec 1

Jedná se o legislativně technickou změnu.

K bodu 50 (§ 10d):

Ustanovení určuje okruh přestupků, které projednávají obecní živnostenské úřady, a okruh přestupků, které projednává ministerstvo.

K bodu 51 (§ 10e):

Ustanovení uvádí výčet povinností, jejichž porušení se považuje za závažný způsob porušení podmínek stanovených zvláštním právním předpisem ve smyslu živnostenského zákona, za které je možno podnikateli pozastavit nebo zrušit živnostenské oprávnění. V případě, že cestovní kancelář bude v prodlení se zaplacením ročního příspěvku do garančního fondu, ministerstvo s ohledem na závažnost porušení povinnosti (např. dobu, po kterou není příspěvek uhrazen) postupuje podle § 10a odst. 2, popř. navrhne pozastavení či zrušení živnostenského oprávnění § 58 odst. 2 ŽZ.

K bodu 52 (§ 10f až 10i):

Těmito ustanoveními se do zákona č. 159/1999 Sb. vkládají ustanovení o garančním fondu cestovních kanceláří. Garanční fond nemá samostatnou právní osobnost. Jde o účelové sdružení finančních prostředků. Právní osobnost má SFRB, který vykonává zákonem vymezené činnosti, zejména příjem příspěvků a výplaty garančního fondu.

Směrnice ukládá členskému státu zajistit, aby pořadatelé usazení na jeho území poskytli záruku vrácení veškerých plateb uskutečněných cestujícími za zájezd a repatriaci (pokud zájezd obsahuje dopravu). Členské státy jsou povinny zajistit, že obchodníci zprostředkující SCS poskytl záruku, že budou vráceny veškeré platby, které obdrží od cestujících, pokud služby v rámci SCS nebyla poskytnuta v důsledku jejich platební neschopnosti. Doprava má být zajištěna, jsou-li tito obchodníci zároveň odpovědní za přepravu (tj. dopravci). Členské státy si mohou samy zvolit, jakým způsobem má být poskytnuta ochrana pro případ úpadku, měly by však zajistit, aby tato ochrana byla účinná. Účinností je myšleno, že ochrana by měla být k dispozici, jakmile v důsledku úpadku pořadatele cestovní služby nejsou nebo nebudou poskytnuty nebo budou poskytnuty pouze částečně nebo jakmile poskytovatelé služeb požadují zaplacení po zákaznících cestovní kanceláře.

V České republice je v současné době zákazníkům cestovních kanceláří poskytována ochrana pro případ úpadku cestovní kanceláře zákonem č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, a to prostřednictvím:

- pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře,
- bankovní záruky.

Cestovní kanceláře budou platit příspěvek do garančního fondu. Příjmem garančního fondu budou rovněž pokuty uložené za vybrané přestupky.

Základem pro výpočet ročního příspěvku cestovní kanceláře do garančního fondu jsou roční plánované tržby cestovní kanceláře z prodeje zájezdů a z prodeje služeb cestovního ruchu, které jsou součástí SCS (viz § 10g návrhu zákona). Pokud jsou tyto tržby nižší než tržby dosažené cestovní kanceláří v předchozím roce, pak je základem pro výpočet příspěvku tržby z prodeje zájezdů a z prodeje služeb cestovního ruchu, které jsou součástí SCS, v předchozím roce. Maximální výše ročního příspěvku se navrhuje 0,25 % ze základu pro výpočet ročního příspěvku. Ministerstvo stanoví vyhláškou konkrétní výši ročního příspěvku platného vždy od 1. ledna běžného roku. Povinnost uhradit první příspěvek pro rok 2018 stanoví zákon ve výši 0,1% ze základu. V případě, že garanční fond nebude mít dostatek finančních prostředků na úhradu oprávněných nároků zákazníků podle tohoto zákona, bude povinen vyvinout úsilí k získání půjčky na finančním trhu. V případě, že to nebude možné, může mu být poskytnut návratná finanční výpomoc v potřebné výši ze státního rozpočtu.

Ministerstvo zřídí pracovní skupinu, která bude složena ze zástupců podnikatelských spolků a zajistitelů (tj. pojišťovny, banky), zástupce SFRB a případně dalších zainteresovaných subjektů (resort MF, ČNB). Tato pracovní skupina bude platformou pro jednání související s fungováním ochrany pro případ úpadku cestovních kanceláří.

SFRB ověří úhrady ročního příspěvku a o ověření informuje ministerstvo. Ministerstvo v návaznosti na tyto informace v rámci své dozorové působnosti přijme opatření podle § 10a odst. 2 anebo podá podnět živnostenskému úřadu k pozastavení či zrušení oprávnění.

Zákon v ustanovení § 10i upravuje lhůtu pro pojišťovnu předložit seznam zákazníků vč. výše zákonných nároků přesahujících limit pojistného plnění. Dále upravuje lhůtu, ve které SFRB nejpozději zašle pojišťovně částku přesahující limit pojistného plnění.

K bodu 53 (§11):

Legislativně technická úprava - § 11 se zrušuje.

K čl. II

K bodům 1 až 5

Bod 1 se týká stávajících podnikatelů, kteří mají koncesi na provozování cestovní kanceláře a mají v úmyslu zprostředkovávat SCS.

Bod 2 se týká stávajících podnikatelů, kteří mají obor činnosti živnosti volné – Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost a mají v úmyslu zprostředkovávat SCS.

Bod 3 pak navazuje na body 1 a 2 a ukládá podnikatelům ode dne účinnosti zákona dodržovat povinnosti podle zákona, které jsou spojeny se zprostředkováním SCS.

Bod 4 stanoví, že na plnění v případě úpadků cestovních kanceláří, které nastanou přede dnem účinnosti zákona, nebudou použity prostředky z garančního fondu.

Bod 5 stanoví základ pro výpočet ročního příspěvku do garančního fondu pro rok 2018.

K části druhé: Změna živnostenského zákona

K čl. III

K bodům 1 a 2 (příloha č. 3):

U koncesovaných živností u živnosti s předmětem podnikání „Provozování cestovní kanceláře“ je upraveno v souvislosti s požadavky směrnice zprostředkování SCS. Je upraven, respektive rozdělen předmět koncese, a to takto: „Provozování cestovní kanceláře - pořádání zájezdů - zprostředkování spojených cestovních služeb“.

K čl. IV

V přechodných ustanoveních k živnostenskému zákonu jsou stanoveny podmínky pro provozování koncesované živnosti „Provozování cestovní kanceláře“ a volné živnosti „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“. Stávající živnostenská oprávnění zůstávají zachována, není-li dále stanoveno jinak.

Podnikatel oprávněný provozovat koncesovanou živnost „Provozování cestovní kanceláře“ podle stávajících právních předpisů bude po uplynutí 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti zákona oprávněn provozovat koncesovanou živnost v rozsahu předmětu podnikání „Provozování cestovní kanceláře – pořádání zájezdů“. Změnu předmětu podnikání запиše živnostenský úřad do živnostenského rejstříku nejpozději do 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona.

Podnikatel, který bude ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona oprávněn provozovat koncesovanou živnost „Provozování cestovní kanceláře“ a který v rámci své podnikatelské činnosti hodlá zprostředkovávat SCS, požádá u živnostenského úřadu ve lhůtě do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti zákona o změnu koncese v rozsahu předmětu podnikání „Provozování cestovní kanceláře - zprostředkování spojených cestovních služeb“. Obdobně je tomu u podnikatele, který bude ke dni účinnosti zákona oprávněn provozovat volnou živnost „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ (pozn.: v rámci volné živnosti lze provozovat cestovní agenturu) - ten požádá ve stejné lhůtě o koncesi „Provozování cestovní kanceláře – pořádání zájezdů, zprostředkování spojených cestovních služeb“. Platí, že podnikatelé budou oprávnění zprostředkovávat SCS na základě svých oprávnění až do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti (o změnu či udělení koncese) nebo do doby oznámení usnesení o zastavení řízení. S ohledem na skutečnost, že uvedené změny jsou vyvolány změnou právní úpravy a neměly by tak jít k tíži podnikatele, navrhuje se nezaplatňovat přijetí předmětných žádostí.

Marným uplynutím stanovené lhůty živnostenské oprávnění ke zprostředkování SCS zaniká a jakýkoliv žadatel (stávající cestovní kancelář, stávající cestovní agentura či jakýkoliv nový žadatel) o koncesovanou živnost „Provozování cestovní kanceláře - zprostředkování spojených cestovních služeb“ musí o tuto zvlášť požádat o příslušného živnostenského úřadu, který zahájí živnostenské řízení o udělení koncese.

Žádosti o vydání koncese pro provozování živnosti „Provozování cestovní kanceláře“, o kterých nebylo přede dnem nabytí účinnosti zákona pravomocně rozhodnuto, se projednají již podle nové právní úpravy.

K části třetí: Změna zákona o Státním fondu rozvoje bydlení

K čl. V

K bodu 1 (§ 1):

SFRB bude vedle své dosavadní činnosti podle zákona č. 211/2000 Sb. zajišťovat výběr peněžních příspěvků od cestovních kanceláří do garančního fondu cestovních kanceláří podle § 10f až 10i předkládané novely zákona č. 159/1999 Sb. Úprava garančního fondu cestovních kanceláří jako účelového sdružení finančních prostředků je upravena v zákoně č. 159/1999 Sb.

K části čtvrté: Změna občanského zákoníku

K čl. VI

K bodu 1 (poznámka pod čarou č. 1):

Legislativně technická úprava.

K bodům 2 až 4 (§ 1811 odst. 2 písm. c), § 1820 odst. 1, písm. e) a § 1821)

Změny v ustanovení navazují na transpoziční ustanovení zákona (např. § 2527a), jejichž prostřednictvím se do občanského zákoníku zavádí normativní ustanovení odkazující na daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění ve významech, které jim standardně přisuzuje nauka finančního práva. Ve stávajícím textu občanského zákoníku se však pojem „jiná obdobná peněžitá plnění“ nepoužívá a pojem „poplatek“ se používá jak ve významu daně v širším smyslu, tak ve významu soukromoprávního plnění např. úplaty, ceny apod. Z tohoto důvodu je třeba v občanském zákoníku sjednotit terminologii dotýkající se daní v širším smyslu, aby nemohlo pod vlivem stávající právní úpravy dojít k nezamýšlené interpretaci nově vkládaných ustanovení.

K bodu 5 (§ 1840):

Jedná se o legislativně technické změny.

K bodu 6 (§ 1840 odst. 2):

V návaznosti na čl. 27 odst. 2 směrnice se mění ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem.

K bodu 7 (§ 1843 odst. 1 písm. d):

Jedná se o zpřesnění ustanovení – blíže viz výše k bodům 2 až 4.

K bodu 8 (§ 1866 odst. 1):

Jedná se o zpřesnění textu ustanovení.

K bodu 9 až 13 (§ 2521 až § 2524):

V ustanovení § 2521 dochází ke změně pojmu zájezd. Plná definice zájezdu bude napříště uvedena jen v zákoně č. 159/1999 Sb. V občanském zákoníku bude zachována základní premisa definice – tj. „soubor služeb cestovního ruchu“ a odkaz na zákon upravující celou definici. Dále viz zdůvodnění k novelizačnímu bodu 2 v části první (§ 1b zákona č. 159/1999 Sb.).

Ustanovení § 2522 reflektuje změnu v definici zájezdu, která výslovně uvádí, že zájezd může být tvořen buď jednou smlouvou, nebo několika smlouvami o službách cestovního ruchu a příslušnou část OZ je tak třeba vztáhnout i na tyto smlouvy.

K § 2523 a 2524

Úprava § 2523 odst. 1 reaguje na změny v § 1b odst. 3 zákona č. 159/1999 Sb. V návaznosti na čl. 3 odst. 8 směrnice se za pořadatele považuje také podnikatel, který předává údaje o zákazníkovi dalšímu podnikateli podle zákona 159/1999 Sb.

Ustanovení § 2524 v návaznosti na zákon č. 159/1999 Sb. upravuje povinnost k předmluvnímu poskytnutí informací, na jejichž základě může zákazník učinit kvalifikované rozhodnutí o koupi zájezdu. V odstavci 2 je promítnut požadavek čl. 6 odst. 2 směrnice – zákazník nehradí cenu zájezdu (vč. daní, poplatků, peněžitých plnění, dalších nákladů), pokud mu nebyla před uzavřením smlouvy sdělena.

K bodu 14 až 22 (§ 2525 až 2529):

V § 2525 je kromě legislativně technických změn vložen nový odstavec 3, který v návaznosti na čl. 7 odst. 1 věty druhé směrnice upravuje možnost zákazníka vyžádat si kopii smlouvy v papírové podobě. Dále je vložen nový odstavec 5, který, který se týká smluv uzavřených mimo obchodní prostory podle § 1828. Smlouva je uzavřena mimo obchodní prostory, jestliže je uzavřena mimo prostor obvyklý pro podnikatelské podnikání. Smlouva je uzavřena mimo obchodní prostory také tehdy, je-li uzavřena v prostoru obvyklém pro podnikatelské podnikání, pokud k jejímu uzavření došlo bezprostředně poté, co podnikatel oslovil spotřebitele mimo tyto prostory, anebo během zájezdu organizovaného podnikatelem za účelem propagace a prodeje zboží či poskytování služeb. Zatímco zmíněné příklady se v praxi v cestovním ruchu vyskytují ojediněle, praktickým příkladem prodeje zájezdů mimo obchodní prostory je prodej zájezdů na tzv. organizované akci.

Úprava v § 2526 spočívá ve zpřesnění textu – změna reaguje na úpravu bankovní záruky jako alternativní formy ochrany pro případ úpadku cestovní kanceláře.

V § 2527 se vymezuje obsah potvrzení o zájezdu, které je dokladem o smlouvě (§ 2525). Potvrzení musí obsahovat hlavní náležitosti, na jejichž změny se pak váží další pro zákazníka

podstatná práva (např. odstoupení od smlouvy při jejich změně, být informován o změně, požadovat náhrady a slevy při jejich změně po odjezdu atd.).

Vedle hlavních náležitostí, musí potvrzení o zájezdu obsahovat i další náležitosti, které jsou uvedeny v § 2528.

Obě ustanovení reagují na požadavky směrnice stran obsahu smlouvy – čl. 7 odst. 2.

K § 2529 odst. 2 a 3 – požadavek, aby pořadatel sdělil 7 dnů před odjezdem údaje o plánovaných časech odjezdu, popřípadě o lhůtách pro odbavení atd. reaguje na čl. 7 odst. 5 směrnice.

K bodům 23 až 30 (§ 2530 až 2530a):

Ustanovení § 2530 v návaznosti na požadavky směrnice upravuje možnost zvýšení či snížení ceny zájezdu. Stejně jako v platné právní úpravě je nutné výslovné smluvní ujednání. Oproti platné úpravě se však uvádí, že zvýšení ceny je možné pouze, pokud je zároveň ve smlouvě připuštěna možnost snížení ceny a je ujednáno způsob výpočtu cenových úprav. Situace odůvodňující cenové úpravy jsou v mnohém shodné s platnou úpravou. Ustanovení týkající se změny ceny zájezdu reaguje na požadavky směrnice (čl. 10).

Ustanovení § 2530a v návaznosti na směrnici upravuje způsob oznámení cenových úprav a následky nedodržení lhůty pro oznámení zvýšení ceny ze strany pořadatele. Pozdní oznámení nemá právní účinky.

Nově se v případě snížení ceny výslovně uvádí, že je pořadatel oprávněn odečíst si administrativní výdaje od snižované částky.

K bodu 31 (§ 2531):

Ustanovení § 2531 upravuje změnu závazku ze smlouvy, ke které dojde před odjezdem na zájezd.

Odstavec 1 upravuje změnu závazku ze smlouvy, která je nepodstatná.

Odstavec 2 upravuje situaci, kdy dojde k podstatné změně některé z hlavních náležitostí uvedených v § 2527, zvláštních požadavků zákazníka a zvýšení ceny o více než 8 %. V těchto případech má zákazník právo změnu přijmout, nebo odstoupit od smlouvy ve lhůtě, která nesmí být kratší než pět dnů. Zákazník v těchto případech nehradí odstupné – tzv. storno poplatky.

Odstavec 3 následně uvádí náležitosti oznámení podstatné změny závazku ze smlouvy.

Podle odstavce 4 hlavní náležitosti uvedené v potvrzení zájezdu stejně jakož i celková cena, způsob platby, minimální počet osob nutných pro uskutečnění zájezdu a údaje o právu na odstoupení mohou být měněny pouze s výslovným souhlasem zákazníka.

Odstavec 5 upravuje v souladu s požadavky směrnice právo zákazníka na přiměřenou slevu v případě, že se v důsledku změn smlouvy dojde ke snížení jakosti nebo nákladů zájezdu.

K bodům 32 až 34 (§ 2532):

Ustanovení § 2532 týkající se postoupení smlouvy je doplněno o povinnosti pro pořadatele (popř. pro zprostředkovatele), sdělit a doložit skutečné náklady spojené s postoupením smlouvy. Odstavec 4 byl upraven ve shodě s terminologií českých daňových předpisů.

K bodu 35 (§ 2533):

Ustanovení § 2533 upravuje právo na odstoupení od smlouvy před zahájením zájezdu ze strany zákazníka a pořadatele. Pro upřesnění lze uvést, že tak jako doposud, zákazník může před zahájením zájezdu od smlouvy odstoupit vždy, avšak pořadatel jen tehdy, byl-li zájezd zrušen, anebo zákazník porušil svou povinnost. Zákazník je, vyjma zákonem vymezených případů (např. odstoupení v situaci výskytu mimořádných a nevyhnutelných okolností), povinen uhradit odstupné, tj. tzv. „stornopoplatky“- Druhý odstavec upravuje odstupné v případě odstoupení zákazníka od smlouvy – tzv. stornopoplatky, které zákon nově rozlišuje na ty, které jsou upraveny ve smlouvě a ty, které předem ve smlouvě upraveny nejsou. Zároveň stanoví způsob jejich výpočtu.

K bodu 36 (§ 2534 - § 2536)

V § 2534 je řešena situace, kdy zákazník odstoupí od smlouvy, protože cestovní kancelář zvýšila cenu zájezdu o více než 8 % anebo změnila podstatně některou z hlavních náležitostí služeb (např. délka pobytu, umístění ubytování, způsob stravování). Oproti platné úpravě se výslovně uvádí, že v případě, že zákazník využil práva odstoupit od smlouvy, pořadatel musí vrátit veškeré platby do 14 dnů. Zároveň má zákazník právo na náhradu škody.

Ustanovení § 2535 nově v návaznosti na směrnici (čl. 12 odst. 2) upravuje situaci, kdy má zákazník právo na odstoupení od smlouvy, aniž by musel zaplatit odstupné (storno poplatek). Jde o situaci, kdy nastanou nevyhnutelné a mimořádné okolnosti mající zásadní vliv na poskytování služeb zahrnutých v zájezdu (nebo na přepravu). Může sem patřit například válečný konflikt, jiné závažné bezpečnostní problémy jako terorismus, významná rizika pro lidské zdraví, například výskyt ohniska závažného onemocnění v cestovní destinaci, nebo přírodní katastrofy, jako například záplavy, zemětřesení či povětrnostní podmínky, jež znemožňují bezpečně se dopravit do místa určení, jak bylo dohodnuto ve smlouvě o zájezdu. Právo na odstupné lze uplatnit za splnění podmínek – existence nevyhnutelných a mimořádných okolností a jejich významný dopad na poskytování zájezdu nebo na přepravu.

Příklad: Letecký zájezd spojený s prohlídkou muzeí:

- 1) Teroristický útok v destinaci, kam letecký zájezd směřuje, mj. způsobí uzavření letiště a muzeí. Zákazník má právo odstoupit od smlouvy a má právo na vrácení veškerých plateb. Zákazník neplatí odstupné.
- 2) Teroristický útok v destinaci, kam letecký zájezd směřuje, nezpůsobí uzavření letiště ani muzeí. Zákazník má právo odstoupit, ale nemá právo na vrácení ceny zájezdu. Zákazník platí odstupné.

Ustanovení § 2536 v návaznosti na směrnici upravuje případy, kdy může od smlouvy odstoupit pořadatel. Tyto případy jsou v zásadě obdobné těm, které upravuje platná právní úprava. Nově se však zpřesňují lhůty, ve kterých pořadatel odstupuje pro nedosažení minimálního počtu účastníků a to s ohledem na délku trvání zájezdu. Pořadatel vrací zákazníkovi zaplacené platby, avšak zákazníkovi v tomto případě nevzniká právo na náhradu škody.

K bodu 37 (§ 2536a)

Ustanovení § 2536a upravuje lhůtu, ve které musejí být vráceny platby snížené o odstupné v případech, kdy zákazník odstoupil od smlouvy.

K bodu 38 (§ 2537 až 2539):

Ustanovení provádí čl. 13 odst. 2 až 8 směrnice. Jde o modifikaci platných ustanovení o vytknutí vady zájezdu a s tím spojené povinnosti pořadatele a práva a povinnosti zákazníka. Zákazník má v případě vad nárok na odstranění problémů, a pokud nelze podstatnou část cestovních služeb zahrnutých ve smlouvě poskytnout, mělo by mu být nabídnuto vhodné náhradní řešení. Pokud pořadatel nápravu neplnění smluvních podmínek nezjedná v přiměřené lhůtě stanovené cestujícím, má zákazník právo učinit tak sám a požadovat náhradu nezbytných nákladů (jde o případy, kdy by čekání na nápravu ze strany pořadatele bylo zdouhavé, nebo kdyby vzhledem k času, který zbývá do konce zájezdu bezpředmětné). Je-li zapotřebí okamžité nápravy, nebo když pořadatel nápravu odmítne, zákazník stanovit lhůtu vůbec nemusí. O takovou situaci by se například mohlo jednat, pokud by z důvodu zpoždění autobusu poskytovaného pořadatelem musel cestující využít taxislužby, aby stihl svůj let. Zákazník má právo na slevu, ukončení smlouvy nebo náhradu škody. Náhrada by se měla vztahovat také na nehmotné škody, například na zkažený zážitek z cesty či pobytu v důsledku podstatných problémů při poskytování příslušných cestovních služeb. Zákazník má povinnost informovat pořadatele bez zbytečného prodlení, s ohledem na okolnosti daného případu, o jakémkoli neplnění smluvních podmínek, jež zaznamená v průběhu poskytování zájezdu. Pokud tak neučiní, může to být zohledněno při stanovování vhodné výše slevy nebo náhrady škody, pokud by takové oznámení škodě zabránilo nebo ji snížilo.

Nově se výslovně uvádí, že v případech, kdy zákazník vytkl vadu, a nebyla zjednána náprava, a kdy zákazník odmítl nápravu či si ji opatřil sám, má právo na přepravu do místa odjezdu (pokud doprava byla součástí zájezdu) nebo do místa, na němž se strany dohodly.

Nové pojetí ustanovení o nákladech na ubytování a přepravu v případech, kdy v destinaci nastanou nevyhnutelné a mimořádné okolnosti, má na cíl zpřesnit odpovědnost pořadatele a to tak, že se omezuje na nejvýše 3 noci na jednoho zákazníka. Ustanovení z tohoto pravidla vyjímá osoby, u kterých z důvodu ohrožení jejich zdraví, je třeba chránit po delší dobu – nezbytně nutnou. Pořadatel se odpovědnosti může zprostit poukazem na právní předpisy EU, které upravují odpovědnost dopravce v případech nevyhnutelných a mimořádných okolností, odlišně.

Příklad: Uzavření leteckého prostoru v důsledku rozšíření sopečného popílku způsobí, že zákazník uvízne v destinaci. Pořadatel nese náklady na nezbytné ubytování nejvýše po dobu 3 dnů.

K bodům 39 a 40 (§ 2540):

Jedná se o legislativně technickou úpravu textu.

V souladu s čl. 14 odst. 6 směrnice se upravuje minimální lhůta pro promlčení nároků na slevu a náhradu škody.

K bodu 41 (§ 2541):

Ustanovení týkající se pomoci v nesnázích je upraveno v souladu s čl. 16 směrnice.

Povinnost pomoci cestujícím v obtížích ukládal již čl. 5 odst. 2 směrnice 90/314, podle kterého jsou organizátor nebo prodejce nebo poskytovatel, povinni poskytnout zákazníkovi pomoc v nesnázích v případech, kdy: 1. neplnění nebo nesprávné plnění zájezdu lze přičíst třetí osobě, která není spojena s poskytováním smluvně sjednaných služeb, a jsou nepředvídatelné a nepřekonatelné, nebo 2. nedostatky v plnění nebo nesprávné plnění zájezdu způsobila vyšší moc nebo událost, kterou organizátor nebo prodejce nebo poskytovatel služeb přes řádnou péči nemohli předpokládat ani ji překonat.

Čl. 16 směrnice je formulován širěji než text čl. 5 odst. 2 směrnice 90/314. Z citovaného článku směrnice lze dovodit, že pořadatel má povinnost náležitě pomoci v obtížích vždy, a to i v situacích, kdy nemá vůči zákazníkovi povinnost k náhradě škody, čehož je ukázkovým příkladem situace podle čl. 13 odst. 7.

Nově jsou demonstrativně uvedeny příklady pomoci. Rozsah náležité pomoci bude ale v praxi vždy záležet na okolnostech konkrétního případu. Rozsahu náležité pomoci v nesnázích již se okrajově věnovaly i soudy ČR, srov. usnesení NS ze dne 25. 9. 2012 sp. zn. 33 Cdo 4661/2010, které se týká případu nedostatečné pomoci pořadatele rodině s malým dítětem ubytované v Řecku v lokalitě zasažené požárem.

Nově je stanovena možnost pořadatele požadovat za svou pomoc zaplacení přiměřeného poplatku v situacích, kdy zákazník vznik obtíží zavinil. Článek 16 směrnice odpovídá zcela jednoznačně na v praxi se vyskytující dotazy pořadatelů, zda jsou povinni poskytovat pomoc v nesnázích rovněž zákazníkovi, který si své nesnáze zavinil, a zda jsou oprávněni požadovat po něm za svou pomoc kompenzaci.

K bodům 42 až 45 (§ 2542 až 2544a):

Ustanovení týkající se náhrady škody byla upravena v souladu s požadavky článku 14 směrnice.

K § 2542 - podle čl. 14 odst. 3 směrnice objektivní odpovědnost pořadatele zájezdu není absolutní. Pořadatel zájezdu se povinnosti k náhradě škody zproští, prokáže-li některý z liberačních důvodů, které jsou uvedeny v § 2918 a v § 2913 odst. 2 občanského zákoníku. Třetí liberační důvod – přičitatelnost škody třetí osobě, která se nepodílí na poskytování služeb zájezdu, je pak speciálně upraven v odst. 3. Příkladem jednání třetí osoby nespojené s poskytováním služeb může být jednání jiného hosta nebo jiného účastníka zájezdu, nehoda zaviněná jiným účastníkem silničního provozu atd.

Do ustanovení § 2543 se vkládá podmínka pro pořadatele zájezdu uhradit škody a újmy za narušení dovolené bez zbytečného odkladu. Tato podmínka bez zbytečného odkladu vychází z ustanovení čl. 14 odst. 2 směrnice; zákonodárce místo spojení „bez zbytečného prodlení“

užitého v českém překladu Směrnice použil v české právní terminologii již zažité spojení „bez zbytečného odkladu“.

Souhrnně k § 2544 a 2544a:

Podle § 2544 je pořadatel zájezdu oprávněn v případech, že to umožňuje mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, a pořadatel zájezdu tuto možnost výslovně ujedná ve smlouvě o zájezdu, omezit výši náhrady škody vzniklé porušením povinnosti ze smlouvy o zájezdu. V takovém případě je pořadatel povinen hradit škodu jen do výše tohoto omezení. Takové omezení je možné, ale nesmí se týkat škody na zdraví, zaviněné škody a výše náhrady škody musí činit alespoň trojnásobek celkové ceny zájezdu.

Směrnice hovoří nejen o omezení výše náhrady škody, ale rovněž o omezení „*podmínek náhrady škody*“. V tom smyslu je rovněž navrhováno doplnění § 2544.

Ze smluv, kterými je vázána Unie, a tedy i Česká republika, stanoví limity náhrady škody: *Montrealská úmluva o sjednocení některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu z roku 1999*

- v případě usmrcení nebo zranění cestujících letecký dopravce hradí škodu do limitu 113 100 zvláštních práv čerpání (dále jen „ZPČ“). Poškození a jejich pozůstalí mohou žádat i vyšší odškodné, kterému se dopravce může bránit jen v případě, že ke škodě nedošlo jeho zaviněním, nedbalostí nebo opomenutím anebo že škoda byla způsobena třetí stranou. Limit 113 100 ZPČ se rovná přibližně 3 661 379 Kč, 165 605 USD nebo cca 132 745 EUR.
- v případě zničení, ztráty nebo poškození zavazadel do výše 1131 ZPČ (přibližně 38 000 Kč, 1562 EUR) na jednoho cestujícího. Cestující může u některých dopravců zvýšit limit odpovědnosti za poškození, ztrátu nebo zpoždění zavazadla, vyplní-li při odbavení speciální formulář Prohlášení o zájmu na dodání v místě určení (special declaration of interest in delivery at destination), k čemuž se může vztahovat dodatečný poplatek. Pokud je hodnota zavazadla vyšší než limit odpovědnosti dopravce, Úmluva umožňuje, aby si zavazadlo dále pojistil. Takovéto pojištění může být zpoplatněno. V takovém případě bude dopravce povinen zaplatit náhradu až do výše udané částky, pokud neprokáže, že je tato částka vyšší než skutečný zájem cestujícího na dodání do místa určení.
- Limity odpovědnosti se neuplatní, pokud se prokáže, že ke škodě došlo jednáním nebo opomenutím dopravce, jeho zaměstnanců nebo zprostředkovatelů učiněným úmyslně se záměrem způsobit škodu nebo z nedbalosti s vědomím, že ke škodě pravděpodobně dojde.
- za škody v případě zpoždění odpovídá letecký dopravce ve většině případů do výše 4694 ZPČ (přibližně 151 958,50 Kč, 5 509,53 EUR nebo 6 873,14 USD) na jednoho cestujícího.
- Z judikatury srov. *Newell v. Canadian Pacific Airlines Ltd*, 74 DLR 3d 574 (1976), rozsudek ESD Walz, C-63/09, EU:C:2010:251, rozsudek NS ze dne 27. 6. 2010, sp. zn. 23 Cdo 3377/2010.

Athénská úmluva o přepravě cestujících a jejich zavazadel po moři z roku 1974

- odpovědnost dopravce v případě úmrtí či zranění cestujícího je omezena do výše 250 000 ZPČ (což se rovná asi 325,000 USD) za cestujícího a jednotlivou událost
- v případě nehody lodi: Podle čl. 7 má cestující právo na odškodnění v případě smrti nebo zranění v důsledku nehody lodi až do výše 250 000 ZPČ s výjimkou okolností, jež dopravce nemůže ovlivnit. Odškodnění se může zvýšit až na 400 000 ZPČ, pokud dopravce neprokáže, že k nehodě došlo bez jeho zavinění nebo nedbalosti. Dopravce má objektivní odpovědnost, které se může zprostit, prokáže-li, že incident je výsledkem válečných událostí, násilného nepřátelského aktu, občanské války, nepokojů či přírodních živlů výjimečného, nepředpokladatelného, nečekaného a neodvratného charakteru; nebo jde o jednání či opomenutí jednat způsobené třetí stranou s úmyslem způsobit incident.
- v případě jiné nehody: Cestující má právo na náhradu škody až do výše 400 000 ZPČ, pokud prokáže, že k nehodě došlo v důsledku zavinění nebo nedbalosti dopravce.
- odpovědnost dopravce za ztrátu nebo poškození příručních zavazadel v žádném případě nepřesáhne 2 250 zúčtovacích jednotek na cestujícího a přepravu
- cestující má právo na náhradu škody ze strany dopravce až do výše 12 700 ZPČ (vozidla, včetně zavazadel přepravovaných v daném vozidle nebo na něm) nebo 3 375 ZPČ (ostatní zavazadla), pokud dopravce neprokáže, že k nehodě došlo bez jeho zavinění nebo nedbalosti.
- cestující má právo na náhradu škody ze strany dopravce až do výše 3 375 ZPČ za ztrátu nebo poškození peněz, obchodovatelných cenných papírů, zlata, stříbra, klenotů, ozdobných předmětů a uměleckých předmětů, pouze pokud byly uloženy u dopravce za dohodnutým účelem jejich úschovy. (z judikatury srov. Lee v. Airtour Holidays Ltd, (2004) 1 Lloyd's Rep. 683)

Úmluva o mezinárodní železniční přepravě z roku 1980 (COTIF)

- Maximální hranice náhrady škody podle čl. 30 CIV je 175 000 ZPČ nebo roční renta odpovídající této částce, předvidá-li vnitrostátní právo nižší maximální hranici.
- Náhrada škody při ztrátě nebo poškození věci je omezena na maximální hranici odškodnění 1 400 ZPČ na každého cestujícího. Dopravce neodpovídá cestujícímu za škodu, která vznikla tím, že cestující nedodržel své povinnosti vyplývající z celních nebo jiných předpisů orgánů státní správy.

ČR je vázána *Úmluvou Evropské hospodářské komise OSN o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční přepravě cestujících a zavazadel (CVR)*, která stanoví následující limity

- Při úplné nebo částečné ztrátě cestovního zavazadla je dopravce povinen bez další náhrady škody vyplatit:
  - a) je-li výše škody prokázána, odškodnění v této výši, nepřesahuje-li 80 zúčtovacích jednotek (ZPČ1) za každý chybějící kilogram hrubé hmotnosti nebo 1 200 ZPČ za každý kus zavazadla,
  - b) není-li výše škody prokázána, paušální odškodnění ve výši 20 zúčtovacích jednotek za každý chybějící kilogram hrubé hmotnosti nebo 300 zúčtovacích jednotek za každý kus zavazadla.

- Při poškození cestovního zavazadla je dopravce povinen bez další náhrady škody vyplatit odškodnění, které odpovídá znehodnocení cestovního zavazadla. Náhrada však může dosáhnout maximálně částek, které odpovídají ztrátě zavazadla.
- Celková částka náhrady, kterou je dopravce povinen zaplatit v důsledku jedné a téže události, nesmí převyšovat 250 000 franků na jednoho poškozeného. Každý smluvní stát však může stanovit hranici vyšší nebo nestanovit žádnou hranici.

K § 2544a - v souladu s požadavky směrnice zákazníci budou moci žádat náhrady i podle předpisů EU a mezinárodních smluv v oblasti dopravy. Náhrady se však nesmí kumulovat. Náhrady a slevy podle předpisů EU a mezinárodních smluv se navzájem odečítají.

K bodu 46 (§ 2549a):

Ustanovení v souladu s požadavky směrnice upravuje nemožnost omezení, vyloučení nebo vzdání se práv, která zákon přiznává zákazníkům.

K části páté: Účinnost

K čl. VII

Navrhuje se, aby v souladu s čl. 28 odst. 2 směrnice byla změna provedená tímto zákonem účinná k 1. 7. 2018.

V Praze dne 6. listopadu 2017

Předseda vlády:

Mgr. Bohuslav Sobotka v.r.

Ministryně pro místní rozvoj:

Ing. Karla Šlechtová v.r.